

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: do 9 peti vrst 4 D, od 10—15 peti vrst 4 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslano, izjava, reklame, preklici peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inserati davek posebej. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopisne sprotneje le podpisane in sadostne frankovane.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
12 mesecev	Din 144—	po pošti	Din 144—	Din 264—	Din 264—
6 mesecev	72—	72—	72—	132—	132—
3 mesecev	36—	36—	36—	66—	66—
1 mesec	12—	12—	12—	22—	22—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Italija za Bolgarijo proti Jugoslaviji.

Italijanski tisk se živahno zanima za dogodke na Bolgarskem in jim želi razvoja, ki bi jugoslovenskega soseda čim bolj oslabil. Italiji bi bila taka oslabeitev sedaj posebno dobrodošla, ker misli, da bi potem naša Jugoslavija v resnem problemu kakor tudi v trgovski pogodbi izdatno popustljivejša.

Bolonski „Il Resto del Carlino“ posveča najnovejšim dogodkom na Bolgarskem poseben uvodnik izpod peresa Alda Valoria, v katerem takoj začetkom ugotavlja, kako važnosti so ti dogodki, važni bolj nego se zdi na prvi pogled za vso Evropo, na poseben način pa še za Italijo. Nato dokazuje, da tega puča ne moremo imenovati revolucijo, ker revolucijo izvede lahko le civiliziran narod, čegar ljudske mase so politično zrele in ki se v politiki živahno udeležujejo. Predpogoj za revolucijo je premoč ljudskih mas nad vojaškimi krogi in volja narodnih množic uvesti v ustavo kako novost ali pa samo rezko izpremembo metod. Kot vzor take revolucije navaja — kajpada — fašistovsko revolucijo v Italiji.

O Bolgarski pravi, da ji je pretila mnogokrat in celo v najnovejšem času nevarnost, da bi bila prisiljena v vojno: »ker preveč miroljubno zadržanje vleče ravno tako naše vojno kakor izjavljeno.« In zakaj? Zato, ker narod, ki je ne le dejansko, marveč tudi moralno razorožen, svoje sosedo nekoliko vabi, da ga napadejo. Tega seveda ne razumejo pacifisti vsake države, vsilika pisec. Zato politika Stambolijskega ni mogla kljub krutemu ponižanju, ki ga je prinesla Bolgarski, zagotoviti varnosti države napram njenim večeršnjim in jutrišnjim sovražnikom. Pod Stambolijskim si je Bolgarija rešila samo življenje, pa za kako ceno! Najresnejši, najdelavnejši in najpoštenejši narod balkanskega polotoka ni bil pripuščeni niti k razpravi glede svojih lastnih koristi! Zaposlavljali se je ne samo za Jugoslavijo in Turčijo, marveč celo za Grško; odrekala se mu je vsaka možnost, čeprav le skromnega razvoja! Naglica, s katero se je Stambolijski udajal na vseh točkah, da bi se izognil spopadam s svojimi sosedmi, se je zdela včasih skoro predrzna. Toda kljub temu ni verjetno, da bi bil slab patriot; varal se je v izbiri sredstev, kakor pri nas Nitti. To je bila pomota, ki jo je omogočila le neka posebna srčna mizoloba. Eden vsled svoje zarobljenosti, drugi vsled svoje olikanosti sta mislila voditi »pozitivno« politiko, zatajujoč pri tem vsak sentimentalni položaj. To pa je manj pozitivno nego varljivo. Tako

je prišlo, da je vojaški puč pometel Stambolijskega.

Z velikim zadovoljstvom je članek to ugotovil. Stambolijskega, ki bi bil mogoče v svojem cinizmu šel še dalje in še naprej paktiral z Jugoslavijo, tega Stambolijskega ni več! Toda ne! Kajti pisec takoj ugotavlja, da je končni razvoj teh dogodkov še negotov. »Ni čudno, ako se somišljeniki bivšega diktatorja gibljejo in pripravljajo odpor, ker so si predobro v svesti, da pomeni njegova odstranitev v bolgarski zunanji politiki velike komplikacije. Ako ne posežejo velesile energično vmes, dovede ustalitev nove vlade, ki bi bila prisiljena biti napram zahtevam Jugoslavije, Romunije in Grčije manj popustljiva od one Stambolijskega, navedene države od tega, da prekoračijo bolgarsko mejo. V tem slučaju je verjetno, da Turčija in Madžarska ne bosta stali z rokami v žepu. Tako se kaže v obrisih možnost nekeke zagovodne zveze, čije bojne zmoglosti so takorekoč neomejene, če tudi je vsled razorožitve tehnično handikapirana.

Koristi Italije v teh okoliščinah so zelo jasne. Za nas bi bila močna in mogočna Bolgarija neprecenljive vrednosti, ker bi služila v ponižanje neznosnega jugoslovenskega ponosa, ne vlade, ki je dovolj pametna, marveč politično-vojaškega krakiranja onih slavnihi beogradskih in drugih »krogov«, napihanih častihlepnosti zaradi njihovih lažnih zadnjih let. Po drugi strani pa je v neizmerno korist Italije, da se ne moti mir na Balkanu, ker bi se od tam razširil požar na ves Vzhod. Mi pa potrebujemo mirnega Vzhoda, kjer bi mogla naša trgovina dobiti varen in uspešen odtok. Zlasti pomeni vojna na Vzhodu za Trst in Jadran smrtni boj, zadržuje. Zato je treba delovati v mejah združljivih z ohranitvijo miru, na to, da zadobi Bolgarska vsa mogoča zadoščenja. Sofijski dogodki še enkrat dokazujejo, kako je pomirjenje Balkana zgrajeno na pesek. Primeri popravki bi ga mogoče rešili, volja po intervenciji nemirnih in premočnih držav. Male antante bi ga pa nasprotno postavila v nevarnost za vedno. Treba je tem gospodom priključiti v spomin, da bi jih izpostavilo samo en njihov napačen korak strahovitim posledicam, katerim bi bila Bolgarska nesreča komaj neznamenit vzorec.

Napačno bi bilo misliti, da so ta izvajanja le misli posameznega novinarja. Iz dosedanjih poročil o bolgarski revoluciji je že dovolj razvidno, da je rimska vlada ravno takega mnenja. Cankovi pristaši niso zaman burno pozdravljali

italijanskega poslanstva v Sofiji takoj pričetkom revolucije. Madžarsko in Bolgarsko bi hotela Italija imeti stalno na-hujskani proti Jugoslaviji. Ti dve se jej zdita najprimernejši zadržalnici, naperjeni proti razvoju Jugoslavije. In kak poklon Bolgarski! Najresnejši, najdelavnejši in najpoštenejši narod balkanskega polotoka — je po mnenju Italijanov bolgarski narod! Kaj takega pravi Italijanski list, ki hoče biti upoštevan, vspricho zločinških dogodkov v svetovni vojni, ki so se globoko zarisali v dušo srbskega naroda in so v njej pustili opravičeno opreznost pred Bolgarom. Stambolijski je delal za zblizanje z Jugoslavijo — ali Italija takega zblizanja ne mara, ona hoče ponižati »neznosni jugoslovenski ponos« in koprni po močni Bolgarski, ki bi

služila v izvajanje omenjenega poniževanja jugoslovenskega ponosa! Tako je! Hvala, da vemo to! Trst in Jadran bi se zadušila v slučaju novih vojnih zapletljajev na Balkanu. Do se to ne zgodi, ni treba nikakega obzira do Jugoslavije, marveč Bolgarska naj dobi vsa zadoščenja! V tem vidi Italijanski politični slepec rešitev balkanskih zadev in zagotovitev italijanskega prodiranja proti Vzhodu. Na povsem napačni poti se nahaja Italija pri presojanju balkanskih razmer. Na to napačno pot vodi Italijane neizmerno sovraštvo do Jugoslovencov. To sovraštvo čutimo vedno bolj, kolikor bolj so razdrapane naše notranje razmere. Naši državniki, naši politiki, mislite in delajte v varstvo države!

Skupščinska debata o bolgarskem prevratu.

Opozicija kritizira zunanjo politiko vlade napram Bolgarski. — Vlada je opustila važen moment za akcijo. — Zunanji minister odgovarja in navaja razloge za postopanje vlade.

— Beograd, 19. junija. (Izv.) Kakor smo že včeraj med najnovejšimi vestmi kratko javili, je narodna skupščina včeraj sprožila povodom razprave o odobrenju naknadnih izrednih kreditov zunanemu ministertvu obširno in izčrpno debato o naši zunanji politiki napram Bolgarski po znanem kabinetnem prevratu v Sofiji. Opozicija je nastopila z ostro kritiko o postopanju vlade, ki je po njenem mnenju opustila ugoden moment za akcijo in tako omogočila, da se je na Bolgarsko povrnil predvojni politični režim stare Bolgarske. Zunanji minister je v zelo obširnem govoru odgovarjal opozicijskim govornikom ter preciziral stališče vlade, ki je morala upoštevati vse okoliščine in razloge, da se ni zapletla v kake dalekosežne avanture. V naslednjem podajamo

sejno poročilo:

Skupščinski predsednik g. Ljuba Jovanović je ob 9.10 otvoril plenarno sejo narodne skupščine. Po končanih formalnostih, verifikaciji zapisnika prejšnje seje je skupščina takoj prešla na dnevni red, k podrobni razpravi o odobrenju naknadnih izrednih kreditov zunanemu ministertvu.

Posl. Svetozar Pribečević (dem.) je dobil prvi besedo in je v pol-dugournem govoru podvrnil našo zunanjo politiko ostri kritiki. Z navajanjem nekaterih dejstev je govornik skušal dokazati, da je vlada opustila važen moment v svojem postopanju napram Bolgarski, kar bo imelo dalekosežne posledice.

Dogodki na Bolgarskem so iznenadili našo diplomacijo. Vržena je nova

Bolgarska Stambolijskega in vrača se stara predvojna Bolgarska. Minister zunanjih zadev je bil v tem neprimernem položaju, da je baš on dan, ko je bil sklenjen prevrat na Bolgarskem, imel v skupščini ekspozice, v katerem ni omenjal prevrata, pač pa je napovedal novo dobo Bolgarske. Od tedaj pa do danes je vlada molčala o prevratu.

Govornik obžaluje, da se je pri nas dogodilo, da je višji uradnik zunanega ministertva dajal važne izjave kot nekega zastopnika naše zunanje politike. Ta uradnik je izjavil, da se nas prav nič ne tiče sedanji režim na Bolgarskem. Vprašam zunanega ministra, kaj bi se zgodilo na Nemškem in na Francoskem, če bi podajal kak uradnik oficijelne izjave.

Govornik je konstatiral, da so prevrat na Bolgarskem izvršili rezervni oficirji s pomočjo vojske in organizacije makedonskijuh. Dalje so se zastopniki tujih vlad v Sofiji zadovoljili z izjavami nove vlade in mi smo tudi verovali v iskrenost te vlade. Kako iskrena pa je ta vlada, naj g. minister sklepa iz govora predsednika vlade g. Cankova, ki je pred množicami izjavil, da je Stambolijski izdal ideal bolgarskega naroda. Stambolijski pa je imel prvi pogum, da je v Beogradu izjavil: Bolgarska se odreka Makedoniji. Makedonske organizacije, ki so vedno stavile v nevarnost mirni razvoj našega naroda v Južni Srbiji, so bile glavni faktor pri tem prevratu. Govornik je dalje konstatiral, da sedanja bolgarska vlada ne bo vodila zunanje politike po idealu Stambolijskega, marveč politiko revanže.

Govornik je na to prešel na vprašanje, kako vloga je igrala Romunska v zadevi demarše. Govornik je vprašal zunanega ministra: Ali bo skupščina povedal resnico, da je Romunska priznala novo sofijsko vlado in da Romunska zelo blagohotno nastopa napram Bolgarski. Ali je res, da je Poincaré poslal brzojavko g. Cankovu? Kakšno izjavo je dobil zunanji minister od g. Cankova glede odnošajev Bolgarske napram naši državi? Kake izjave je dobil minister od Male in kake od Velike antante?

Govornik je dalje izrekel dvom, da bi sedanja bolgarska vlada, ki se je tekotom 10 dni stabilizirala, bila pripravljena izvršiti niški sporazum, ker je pravi predsednik vlade na Bolgarskem Todor Aleksandrov s svojimi organizacijami. Sedanja Bolgarska vlada je nezmožna izvršiti niški sporazum.

Po mnenju govornikovega ni smela bolgarska vojska v smislu neulliske mirovne pogodbe nastopiti in se vmešavati v politiko. Dobro je znano, kakšna je sedanja politika Bolgarske.

Govornik je dalje primerjal postopanje naše vlade oz. vodilnih zunanje-političnih faktorjev za časa Karlovega puča na Madžarskem in sedanjo taktiko napram Bolgarski. Konstatiral je, da so danes na Bolgarskem pravi gospodarski elementi, ki oslanjajo svoj račun d'etre na propagando, da je Stambolijski izdal Makedonijo Srbom. Minister zunanjih zadev naj nam pojasni, kaj je napravil tekotom 10 dni v zavarovanje naših interesov. Bil sem pomirljen, ko sem slišal, da se pripravljajo demarši v Sofiji in da naša država stoji v tem vprašanju na čelu svojih zaveznikov, Demarši v Sofiji ni sledila. Vprašam za razlog in prosim ministra, da se o tem izjavi v narodni skupščini. Danes lahko še enkrat konstatiramo, da se vlada Cankova stabilizira. Od naše strani pa je bilo potrebno, da se to prepreči in da se prepreči posebno prevrat. (Kile zunanega ministra: »Kako?«)

Govornik, naglašujoč, da ne vodi mo nikake imperijalistične politike, da je naša politika miroljubna, je končno izjavil, da ne smemo iti tako daleč in vse opustiti, kar ni v interesu našega miru. Previdno smo se izognili sedanjemu konfliktu, a nato se pa ustvarja okoli nas daleč večja nevarnost. Nevarnost okoli nas raste in zato govornika zanima, kakšno stališče dele z nami Romunska, Češkoslovaška in Grška. Dogodki na Bolgarskem so imeli močan odmev v Budimpešti. Po mnenju madžarskih nacionalistov, sedanja madžarska vlada še ni zadosti nacionalna in zahtevajo, da pridejo na vlado zastopniki probujajočih se Madžarov. Mi mo-

Conan Doyle:

5

Razpad in vstajenje svetovja.

Roman.

»To je mogoče, in tudi ne trdim, da sem znanstvenik,« sem dejal, »dasi sem že čestokrat slišal, da običajno vsako novo pokolenje imenuje znanstvene sklepe prošle generacije za varave in zmotne. Poleg tega moramo tudi priznati, da je možno, da na eter, o katerem vemo bore malo, lahko zelo močno vplivajo krajevne razmere in da se utegnejo na tujem kontinentu pojaviti posledice, ki se pozneje tudi pri nas pokažejo.«

Toda profesor Summerlee je postal še bolj neznošen in razdražljiv in lord John mu je ostro izjavil: »Kar odkrito vam povem, gospod profesor, da se vaše obnašanje ni prav nič pobojšalo od najinega zadnjega sestanka.«

»Vam — plemenitašem, resnica pač ni po godu,« je Summerlee trpko odvrnil, »kaj ne, nič kaj prijetno vam ni občutje, če kdo pripomni, da plemiško ime ne more preprečiti, da ne bi bil njegov nosilec skrajno neumen človek.«

»Častna beseda,« je odgovoril lord John resno in mirno, »da se ne bi drgnili z menoj govoriti na tak način, če bi bili mlajši!«

Summerlee je zganil svojo kozjo brado, pa se odrezal: »Izvolite, gospod moj, vzeti na znanje, da se nisem — mlad ali star — nikoli še bal povedati svojih misli takemu nevednemu domisljajcu; da, tako je, dragi gospod, in tega dejstva ne spremene vsi častni naslovi, ki jih so si zmislili blapci in jih sprejeli norci.«

Za trenotek so z vso jakostjo lordu zableščale oči, toda potem se je obvladal z vidnim naporom in se z rokami, prekrizanimi čez prsi, naslonil na svoj sedež nazaj ter se trpko smehljaj. Meni je bil ves ta prizor silno mučen. Kot val se je preliča čez mene vsa preteklost, prisrčno tovarštvo, časi brezskrbnih pustolovčin — vse, za kar smo trpeli, kar smo želeli in dosegli. Zdaj pa je prišlo do — žalitev in vznemirnih nastopanj! Nenadoma sem začel plakati — naglas sem zajokal in nikakor se nisem mogel pomiriti. Tovariša sta me začudeno opazovala. Obras sem si pokrli s rokami.

»Saj bo minilo,« sem se miril, »vse to je zelo, zelo žalostno!«

»Bojni ste, mladi prijatelji,« je dejal lord John. »Za takoj ste se mi dozdeeli tako čudni!«

»Vaše navada, gospod moj, se v zadnjih treh letih prav nič niso zboljšale,« je pristavil Summerlee, »tudi jaz

sem opazil vaše čudno vedenje. Ne trditve svojega sočutja, gospod lord, te solze je prikladal alkohol. Mož je preveč pil. Veste, kaj, lord John, če vam je drago vam bo posnemal živalske glasove, za kar imam izbornen talent. Ali vam ne bi bilo v zabavo, če me slišite prepevati po petelinje?«

»Ne, gospod,« je menil lord John, ki je bil še vedno užaljen, »to bi mi prav gotovo ne bilo v zabavo.«

»Tudi kokoško, ki je pravkar znesla jajce, znam posnemati. Hočete?«

»Ne, gospod, prosim vas — na noben način ne!«

Kljub tej resni odklonitvi je profesor Summerlee svojo pipo odložil in naju tekotom vožnje zabaval — ali vsaj hotel zabavati — s posnemanjem živalskih glasov, tako da se je moja jokavost prevrgla v uprav obratno občutje — smejal sem se, smejal docela krčevito, kar histerično, kajti pred seboj sem gledal sicer tako resnega učenjaka, ki je zdaj pel kakor ponosni petelin, zdaj beval kot pišček, ki mu je pravkar kdo stopil na rep. Med tem pa mi je lord John pomagal čim bolj, da čigar rob je napisal besede: »Ubožec! Popolnoma je ob pameti!« Brez dvojbe je bil ves prizor sila nenavaden, vendar se mi je dozdeval zelo mičen in zabaven. Lord John pa se je sklonil k meni in mi začel na dolgo in

široko pripovedovati neskončno storilo o nekem bivoliu in indijskem poglavarju, da nisem sploh vedel, kje ima ta povest začetek in konec. Profesor Summerlee je že začel cvrčati kakor kanarček in lord John je bil menda v sredi svojega zamotanega pripovedovanja, ko se je vlak ustavil v Jarvis Brooku, ki je Rotherfieldska postaja.

Tu nas je pričakoval Challenger. Njegova postava je napravila na nas mogočen vtis. S samozavestnimi koraki se nam je približal in njegov dobrodejen, dostojanstven nasmeh je bil naravnost božanski. Njegove značilne lastnosti so bile od našega zadnjega snidenja sem še bolj poglobljene. Njegova mogočna glava z visokim čelom, nad katerim so se vili lasje, je bila videti še obsežnejša. Čez prsa se mu je vspala častiljiva črna brada, njegove svetle, sive oči s predznimi, sardoničnim smehljajem so se arle še bolj zapovedujoče kot nekdaj.

Pozdravil nas je s radostnim podajanjem roke in vspodbujajočim smehljajem, kot ga očitujejo nadičtelji napram svojim učencem. Tudi druge je pozdravil, nam pa pomagal znesti prtljago in valje s kisikom, in nas vse popeljal v svoj veliki avtomobil, ki ga je vodil nam že prei znani šofer Austin, molčečež, ki je bil videti docela brezčuten. Pot

nas je peljala čez lahno vzbočen grič, po prijetni, lepi pokrajini. Sedel sem spredaj pri šoferju, moji trije tovariši za menoj so pa bili zatopljeni v živahen pogovor. Lord John je, kolikor sem razložil, še vedno ogledoval ono zgodbo o bivoliu. Vmes pa je bilo čuti globoko mrmranje Challengerja in ostre besede Summerleeja, ki se je spet dvobojeval v znanstveni debati.

Nenadoma je Austin okrenil k meni svoj mahagonijev ručaj obraz, ne da bi spustil krmilo iz oči.

»Spet sem odslovljen!« je dejal.

»Za božjo voljo!« se je odvrnil.

Vse se mi je danes zdelo tako čudno. Vsakdo je govoril tako zagonetno — kot da bi bile zmedene sanje.

»Uprav v šestindesetih letih!« je rekel Austin zamišljeno.

»Kdaj zapustite svojo službo?« sem ga vprašal, ker mi ni nič drugega padlo v glavo.

»Je sploh ne zapustim,« se je glasil njegov odgovor.

S tem je bil videti pogovor končan, toda čez nekaj časa je Austin zopet presekla molčanje.

»Če odidem, kaj da se bo sploh potem brigal zanj!« Pri tem je z glavo namignil na svojega gospoda. »Kdo mu bo strogel?«

ramo biti solidarni v tem, da naša država ne more trpeti ob svojih mejah stanja, ki ji vodno ogrožava mirni razvoj. Soglasni smo v tem, da današnji režim v Sofiji pomenja grožnjo. Novi sofijski vladi ne moremo verovati do tedaj, dokler tega ne pokaže dejanja. Treba je aretirati Aleksandrova, razglasiti makedonske organizacije in sofijška vlada mora pokazati, da nima agresivnih namenov proti nam in da ne misli več na Makedonijo.

Koncem svojega govora je govornik zahteval od ministra pojasnila, kakšna jamstva ima naša država za ohranitev miru in kakšni koraki so bili storjeni v zaščito naših interesov pri Mali antanti in pri zastopnikih Velike antante? Ali zastopniki Velike antante znajo, da je treba tudi naše interese respektirati? Posl. prof. Ivan Sušnik (kler.) je kot drugi opozicijski govornik opozarjal vlado na postopanje Italije in Anglije v makedonskem vprašanju. Predvsem je govornik tudi ugotovil dejstvo, da je revolucija v Sofiji naša naša popolnoma nepripravljena. Dejstvo je, da je Stambolijski kot politik in pravi narodni tribun ustvaril novo Bolgarsko na gugalni in na znotraj. Stambolijskega ideal je bil velika federativna država od Drave do Črnega morja. (I)

V nadaljnjem svojem govoru je omenil, da je treba glede Cankova naglašati, da je isti znan germanofil in da je njegova politika dr. Radoslavov med vojno na Dunaju in v Berlinu. Kar se tiče dogodkov na Bolgarskem, je govornik mnenja, da je prevrat delo Italije in do gojove meje tudi Anglije. Ni samo gol sluh, da je začelo angleško časopisje po obisku angleškega kralja v Rimu pisati o Makedoniji in o Makedoncih. Ni tudi gol sluh, da sta ob priliki revolucije v Sofiji pozdravljali manifestante angleški in italijanski poslanci. Naši vladi mora biti tudi znano, da v zadnjem času dela Italija propagando v Albaniji oziroma finansira vstaje. Dela tudi propagando na ta način, da širi vesti o nezadovoljstvu Slovencev in Hrvatov, češ da čakajo, da se osvobodijo sedanjih težav. Govornik izjavlja, da so vse te vesti lažnjive, ker Slovenci in Hrvati niso bili nikdar in tudi ne bodo proti — jedinstvu države. (Kaj poreče k tej izjavi »Slovenec«? Uredn.)

Govornik je končno omenjal stališče male antante in se posebno zanimal za nastop Rumunske. Po njegovem mnenju se Rumunska ni solidizirala z nami, temveč je pozdravila prevrat na Bolgarskem, priznavajoč sedanjo vlado. Govornik vpraša, ali so bili pri tem na Rumunsko merodajni dinastični motivi, ali pa je bila bojazen pred sličnim kmetijskim gibanjem na Rumunskem.

Posl. Joca Jovanović (zemljoradnik) je zagovarjal še enkrat svoje stališče, da bi morala naša vlada pristopiti k intervenciji in da bi morala podpreti Stambolijskega, čigar ideal je bila ustanovitve velike jugoslovanske države. Ferdinand je dal Stambolijskega leta 1914 zapreti in l. 1923 ga je — ubil. Govornik je končno zahteval, da se v narodni skupščini izvolijo in konstituirajo odbor za zunanje zadeve, ki bo imel popolno kontrolo o naši zunanji politiki in ki bo v položaju dajati odgovornim ministrom gotovo zunanje politične smerice.

GOVOR ZUNANJEGA MINISTRA.

Zunanji minister dr. M. Ninčić je odgovarjal na izvajanja opozicijskih govornikov. Med drugim je izjavil:

Nejasno mi je, kaj misli opozicija, da bi morala vlada storiti v prvih dneh. (Vihar! Ugovor!) Levice ugovarja: »Sprejmite odbor za zunanje zadeve, pa boste vedeli, kaj morate delati!« Za svoje osebo vem in razumem, da se je iskalo povoda za diplomatsko akcijo in se celo oboroženo intervencijo, da se na Bolgarsko privede oborožena sila in da se tam vrže sedanji režim. V glavnem je intervencija z vojno na prvem mestu. (Opozicija protestira: »Kakšna vojna! Samo ukrepi opreznosti! Karlov pušč!«) Oborožena intervencija se more in mora razumeti kot vojna in Bolgarske v vojni ne smemo podcenjevati. (Protesti opozicije.) Če začnemo vojno, moramo imeti upravičene razloge za to.

DEMARŠA V SOFIJI.

Govorec o demarši o Sofiji je minister zunanjih zadev naglašal, da je on demaršo pripravil za slučaj, ako bi se ugotovila kršitev neulike mirovne pogodbe. Da se demarša izvede, moramo najprej ugotoviti in zbrati za vse to potrebne elemente. Mi še ne vemo, če ima Bolgarska več kot 30.000 mož vojščev. Za tako konstatacijo je treba časa. To ni bila samo naša dolžnost, temveč tudi dolžnost velikih zaveznikov. Vlada se je morala najprej sporazumeti z velikimi zavezniki in svrhu izmenjave misli in to je trajalo nekaj časa. Naglašam in poudarjam, da je bilo postopanje Rumunske korektno in pravilno. Ravnotako je bilo pravilno stališče velikih zaveznikov in češkoslovanske republike, čeprav le-ti ni vezana glede Bolgarske po medsebojni zavezniški pogodbi. Zunanji minister je dalje izjavil, da imamo zveste zaveznike. O vseh korakih so bile povsod izmenjane

misli. Vlada pa se je tudi vprašala, če more javnosti predstaviti idejo oborožene akcije. Za oboroženo akcijo je potrebna koncentracija čet. Akcije nismo mogli izvesti samo z vojsko ob meji, ker se nova vojna mora voditi s koncentracijo vojske. (Ugovori demokratov: »Kakšna vojna!« Mi z 20.000 možmi nismo mogli vkorakati v Bolgarsko.) (Ugovori in medklici: Povejte, ali je Bolgarska povečala vojsko ali ne!) Zunanji minister je nadaljeval:

Prevrat je bil izvršen pred nekoliko dnevi, toda mobilizacija in kretanje naših čet bi se moglo šele sedaj zaključiti in izvršiti, a nas bi vprašali v inozemstvu: »Kam korakate? Ali je kršena neulika mirovna pogodba? Ali ste to ugotovili? Stambolijski, katerega hočete zaščititi, je že mrtev!«

Minister je končno zavzel stališče napram novi sofijški vladi, izjavljajoč: »Trditve, da novi režim pomeni na Bolgarskem nevarnost, označa teorijo preventivnih vojn, znano že iz avstro-ogrške zgodovine. Avstro-ogrška je namreč vedno trdila, da pomeni Srbija zanje nevarnost. Toda mi smo v principu proti preventivnim vojam. Močni

smo dovolj, da se upremo vsaki sovražni akciji s strani Bolgarske.

Opozicija pravi, da je nova vlada na Bolgarskem prišla na površje s pomočjo makedonskih organizacij. To je res. Toda to se je zgodilo tudi za časa Stambolijskega; ko pa so makedonske organizacije uvidele, da želi Stambolijski dobre odnose s nami, in da je sklenil z nami niški sporazum, so nastopile proti njemu. Vlada Cankova je izjavila, da bo spoštovala vse obveznosti neulikega sporazuma. (Klici: In niškega?). Mi lahko to verjamemo ali pa tudi ne. Toda vzrok za intervencijo more nastopiti šele, ako bi se na bolgarski meji poskušal napad.

Minister je končno naglašal, da nam Makedonije ni dal Stambolijski, ampak da nam je bila izvojevana z orožjem in priznana po mirovni pogodbi.

Na izvajanja zunanje ministra so odgovarjali poslanci Svetozar Pribičević (dem.) Joca Jovanović (zemljorad.) dr. Šumenković (dem.), na kar je bila sela ob 12.45 zaključena.

Danes nadaljuje zbornica podrobno razpravo o zakonu glede naknadnih izrednih kreditov.

Telefonska in brzojavna poročila

MADŽARSKI TISK O DOGODKIH NA BOLGARSKEM.

Sedanji politični kurz pomenja približanje nekdanjim zaveznikom.

— Budimpešta, 18. junija. (Izv.) Berlinski dopisnik »Az Ujszaga« je imel dne 14. t. m. daljši razgovor z bivšim bolgarskim ministrskim predsednikom dr. Radoslavovom. Ta je dopisniku izjavil:

Nova vlada bo vodila politiko miru napram sosednim državam, toda ne v smislu Stambolijskega, ki je bil samo igračka v rokah Male antante. Vlada g. Cankova bo se skušala približati nekdanjim svojim zaveznikom in stopiti v stike z Madžarsko. Mi smo na čistem, da je naša zveza z Madžarsko, ki jo zelo cenimo, potrebna. — Je Radoslavov izjavil — »Mi sedaj nečemo vojne! Prehajamo pa k delu za bodočnost!«

Na dopisnikovo vprašanje, če namerava prevzeti v bolgarski politiki kratko aktivno vlogo, je Radoslavov kratko izjavil: »Za to še ni prišel čas. Najprej je treba počakati na razbistrenje situacije.

Zelo značilna in zanimiva je tudi okolnost, da se je Radoslavov že 14. t.

m. v Berlinu dopisniku izrazil, da je bil Stambolijski po noči ubit, dočim je to vest objavila v inozemstvu bolgarska brzojavna agencija šele 15. t. m.

— Budimpešta, 18. junija. (Izv.) Potrebno je konstatirati, da se madžarski tisk z veliko intenzivnostjo zanima za novo bolgarsko vlado g. Cankova. Stabilizacija te vlade sedaj madžarska javnost pozdravlja z največjo radostjo, naglašajoč, da mora Madžarska slediti Bolgarski. »A Nap« veli, da je bolgarska revolucija dokaz zmage nacionalizma. Doročki na Bolgarskem naj bodo za vzgled onim, ki vodijo politiko Madžarske. Treba je uporabiti bolgarski primer v borbi proti neprijateljem. »Szozas« povečuje bolgarsko revolucijo kot zmago nacionalne ideje. Madžarska naj tudi sledi primeru Bolgarske, da se razveže vilo mirovne pogodbe, ki so Madžarski odvzelo njeno zemljo. »Magyar Ország« konstatira, da je Turška prva pripravila grob mednarodni mirovni pogodbi, isto je sedaj storila Bolgarska. Bolgarska je razbila njo in premagane države oklepajoče verige. V interesu premaganih držav je tesna zveza. »Pesti Naplo« vidi v bolgarski revoluciji obenem poraz Male antante, ki je pripravljala zadnje dneve politično ofenzivo proti Madžarski.

Katastrofalno bruhanje Etna.

Pinijski gozdovi v ognju. — Silni potoki lave. — Vasi ob Etni v plamenu. — Številne človeške žrtve.

— Rim, 18. junija. (K. B.) V nedeljo ob 6.20 zjutraj so močni potresni sunki naznanili strašen izbruh Etna. Nebo nad ognjenikom in bližnjo okolico je bilo mahoma zastrto z gostim oblakom pepela in kamena, ki je začelo padati na zemljo. Prebivalstva bližnjih krajev se je polastila nepopisna panika. Začel se je splošen beg. Na vozovih in peš so prestrašeni množice trumoma zapuščale svoje bivališča.

Na severni strani Etna se je odprlo pet novih žrel, iz katerih se je vtila lava, ki je preplavila cvetoča polja. Pri Linguaglosa teče lava v 300 metrov široki strugi s hitrostjo 250 m na uro. Na drugih krajih se je lava pomaknila v 12 urah za 8 km dalje. Ogroženi kraji so bili še pravčasno izpraznjeni. Iz Catanie so poslale pomožne čete. Potres, ki je nastal pred izbruhom, je poškodoval tudi Monte Nero.

— Rim, 17. junija. Po poročilih iz Catanie je začela gora Etna v noči od sobote na nedeljo znova bruhati lavo. Odprla so se štiri nova žrela, ki so začela bljuvati velike množice lave. Pred pričetkom bruhanja je bilo čuti silovit votel podzemski grom, ki je trajal nad eno uro. Med prebivalstvom bližnjih mest in vasi je nastala velikanska zmedenost in panika. Ljudje so bežali na vse strani, da si rešijo zlo življenje. Po končanem gromu so začela štiri nova žrela bljuvati lavo, ki se je v velikih potokih razlila nizdol gore ter požgala velike pinijske gozdove. Napravila je ogromno materialno škodo. Opuščila je vse gozdove in nasade, bližnje hiše in vasi. V veliki nevarnosti se nahaja tudi mesto Catanie. Rimska vlada je takoj oddala pomožno ekspedicijo. Na mesto je odpotela močna oddelka orožništva, da vzdržuje red. Beguncem je naklonila podporo.

— Mesina, 18. junija. (Izv.) Vest o velikih nesreči, ki je začela trga Linguaglosa in pa Castiglione na severni strani Etna, so v mestu napravile globok utis. Telefonska zveza med Mesino in Catanio ne funkcijonira. V mestu vlada panika. Do danes ob 10. dopoldne je neznana usoda mesta Catanie.

— Neapol, 18. junija. (Izv.) Sekretariat vulkanološke komisije objavlja uradno opis o bljuvanju Etna. Poročilo veli:

Po močnih podzemskih sunkih v noči od sobote na nedeljo je Etna začela spet bljuvati. Nastalo je pet novih žrel, iz katerih se velikanske množice lave vale. Na Etni nahajajoči se gozdovi pini in gozdovi okoli Linguaglosa so uničeni. Prebivalci v splošni paniki so začeli bežati. Lavina povoden, ki je veliko bržine dala proti Linguaglosi, je zavzela širokost 300 m. Povodenj ima velikansko brzino. Ni nobenega izhoda. Catanie je bila ob izbruhu sredi noči alarmirana. Prizor na Etni je grozen. Odsev ognja se zrcali na široko po morju v catanijem zalivu. Lava se razliva nizdol vsega gorovja. Novo žrelo se je napravilo med Monte Nero in Monte Bianco.

Pinijski gozdovi gore. Škoda je velikanska. Vasi Mesina in Prezza sta ogroženi.

— Catanie, 18. junija. (Izv.) Povodenj lave se nahaja v tem momentu 1 km pred trgov Linguaglosa na severnem pobočju Etna. Prebivalstvo tega kraja, 22.000 ljudi, je pobegnilo. Z vsemi mogočimi transportnimi sredstvi vlačijo prebivalci bližnjih vasi svoje imetje. Prebivalstvo v Cataniji je zelo prestrašeno, ker je prepričano, da je mnogo človeških žrtev. V mestnih bolnicah je veliko številno ranjenih, katere so bežiči potepali.

— Catanie, 18. junija. (Izv.) Včeraj s jutraj je pričelo bruhanje iz Etna na več odprtinah. Lava teče na razne strani in napravila veliko škodo. Glavni tok lave ogroža mesto Linguaglosa v širini 300 metrov. Iz mesta, ki šteje 22.000 prebivalcev, beže ljudje na vse strani. Sedanjih izbruhov je mnogo huje nego leta 1919. Lava ima tri glavne toke: poleg Linguaglosa je ogrožen posebno še kraj Vasto Pesciano, potem Mesina in Prezza. Lava se je raztekla ponekod že na 8 kilometrov. Oblasti store, kar morejo, v pomoč bežečemu prebivalstvu.

VEZUV JE PRIČEL DELOVATI.

— Rim, 19. junija. (Izv.) Po brzojavnem poročilu iz Neaplja je Vezuv tekem zadnjih 24 ur zopet pričel delovati. Iz manjših žrel se vtila lava. Iz glavnega žrela se dvigajo gosti oblaki dima.

ITALIJANSKA TRGOVSKA ZBORNICA NA DUNAJU.

— Dunaj, 18. junija. (Izv.) Pod predsedstvom italijanskega poslanca Orsini-Baronija se je vršila danes otvoritvena seja novoustanovljene italijanske trgovske zbornice na Dunaju. Po običajnih svedenostih in pozdravnih govorih je povzel besedo zunanji minister dr. Grünberger, ki je v imenu vlade izrazil svoje zadovoljstvo in nado, da bo italijanska trgovska zbornica okrepila medsebojne gospodarske stike. Italijanski ministrski predsednik Mussolini je poslal predsedstvu zbornice brzojavko, v kateri pozdravlja ta uspeh trgovskih odnosov med obema državama v imenu italijanske vlade.

DEMONSTRACIJE PROTI GROFU BERCHTOLDU.

— Praha, 19. junija. (Izv.) Po poročilih iz Brna je nameravalo prebivalstvo prirediti bistveno avstrijskemu sunanju ministru grofu Berchtoldu velike demonstracije, ko je včeraj prišel na svoj grad Buhlovo. V njegovo osebno varstvo je bilo poklicano večje število orožništva. Po izjavi sunanj ministrice dr. Beneše je praška vlada Berchtoldu dovolila bivanje na omenjenem gradu v svrhu ureditve rodbinskih zadev pod pogojem, da grof Berchtold ne pride v nikake stike s političnimi osebnostmi.

Uradniška pragmatika.

Razprava v zakonodajnem odboru.

— Beograd, 19. junija. (Izv.) Zakonodajni odbor je imel včeraj ob 16. popoldne plenarno sejo. Na dnevnem redu je bila razprava o uradniškem zakonu. Sekcija, obstoječa iz 11 članov je predložila glavno poročilo. Razvila se je načelna debata, v katero so posegli posl. Kumanudi, Reiser, Hadžikadić, in dr. Kulovec kakor tudi dr. Behmen in zemljoradnik Moskovljevič. Obširna debata se je razvila glede nekaterih členov zakona, ki vsebujejo kolikor toliko politične pravice uradnikov.

Koncem debate je dobil besedo posl. Reiser, ki je izjavil, da dokler ne bo izdelana naredba po čl. 11. zakona, nihče ne ve, kako namerava vlada uporabljati pragmatiko. Dokler ni ta naredba izdelana, zakon sploh ne more stopiti v veljavo. Posl. je mnenja, da hoče vlada zavlačevati uradniški zakon. Mesto da bi zakon stopil v veljavo s 1. julijem, se lahko zavleče še za šest mesecev. Reiser je končno predlagal, da se uvede revizija dosedanjih draginskih doklad, ker je beda uradnišva dosegla vrhunec in se ne sme igrati z bedo uradnišva. Potrebna je sprememba draginskega zakona. Ne protivimo se izboljšanju dohodkov vojske, glasovali smo za to izboljšanje, nullo je pa tudi potrebno izboljšanje gnetnega položaja uradnišva. Sela zakonodajnega odbora je bila ob 19. končana. Člen ob 16. popoldne nadaljuje odbor s celno vprašanje o uradniškem zakonu.

PRIČETEK OFICIJELNIH POGAJANJ PARITETNE KOMISIJE.

— Rim, 18. junija. (Izv.) Danes so se v italijanskem zunanem ministrstvu v palači Ghigli pričela oficijelna pogajanja med jugoslovensko in italijansko delegacijo paritetne komisije glede rešitve reškega problema. Konferenci predseduje predsednik komisije senator Quartieri.

NOVA VLADA NA BOLGARSKEM?

— Sofija, 18. junija. (Izv.) V političnih krogih pričakujejo, da nadomesti v kratkem sedanjo prevratno vlado Cankova nova vlada. Organizacija makedonstvujuščih ni zadovoljna s Cankovom, ki ga pa podpira kralj Boris. Pride do spremembe vlade. Kot ministrskega predsednika imenujejo Daneva, zunanje ministrstvo naj bi prevzel Mihajlov, notranje pa Petrov. Ta vlada bi imela nalogo izvršiti volitve v narodno sobranje v drugi polovici meseca septembra. Po volitvah, ko bi se konstituiralo narodno sobranje, pa se ima sestaviti izrazito parlamentarna vlada.

NA BOLGARSKEM JE MIR.

— Sofija, 18. junija. (Izv.) V mestu vladajo normalne razmere. Preklane so vse varnostne odrede. Dovož živil je red. Cene živih pa so zelo poskočile.

MADŽARSKI KMETJE ZA ČEŠKOSLOVASKO.

— Bratislava, 18. junija. (Izv.) Včeraj se je vršil tu kongres slovaških kmetov in poljedelskih delavcev madžarske narodnosti, ki se ga je udeležilo okrog 600 delegatov iz 118 občin. Število organiziranih madžarskih kmetov, ki izpovedujejo republikanske principe, znaša na Slovaškem do 50 tisoč. Zborovanje je otvoril A. Jaba, nakar je bil izvoljen za predsednika dr. A. Csanky, ki je v daljšem govoru očrtal program in splošne smerice republikanske organizacije madžarskih kmetov. Naglašal je, da hočejo ostati madžarski zemljedelnici, ki so republikanskega naziranja, zvesti pristati in zaščitniki češkoslovske republike. Kongres je sprejel resolucijo, v kateri kmetije izražajo svojo popolno lojalnost napram češkoslovaški in odločno odklanjajo vsako sodelovanje v madžarskim magnati. Protestirajo proti temu, da bi sedanji madžarski poslanci govorili v češkem parlamentu v njihovem imenu in odločno nastopajo proti avtonomističnim težnjam, ki bi pomenile staro reakcijo. Kot dosledni demokrati hočejo živeti z vsemi narodnostmi in prijateljskih stikih in sodelovati s češkoslovaškimi naprednimi strankami. Končno zahtevajo, naj vlada čim prej izvede agrarno reformo. Po končani seji so udeleženci priredili po mestu manifestacije za češkoslovaško republiko.

ITALIJANSKI KLERIKALCI PROTI MUSSOLINJU.

— Rim, 18. junija. (Izv.) Poskusi Mussolinijevi, pridobiti poslance italijanske ljudske stranke za kooperacijo v parlamentu, so ostali brezuspešni in so popolnoma ponesrečeni. Parlamentarna skupina italijanske ljudske stranke, ki šteje okoli 100 poslancev, je prestopila k opoziciji in napoveduje ostro borbo proti Mussoliniju. Cilj italijanskih klerikalcev je, vržeti režim Mussolinijev in sestaviti koalirano vlado meščanskih strank.

PORUHRJE POPOLNOMA ODREZANO OD NEMČIJE.

— Essen, 18. junija. (Izv.) Na odredbo francoske okupacijske vojske je sedaj Poruhrje popolnoma odrezano od ostale Nemčije. Vse železniške proge so prekinjene z vozo Nemčije. Francoska namerava vpletati blokado in potom izstradanja prisiliti Nemčijo v popuščanje.

— Essen, 18. junija. (Izv.) Z ozirom na blokado so danes izostali transporti mleka. Na kolodvorih so Francozi zaplenili več vagonov živil. Živila se sedaj v mestu dovajajo na tovornih avtomobilih in vozovih. Cene mesa so narasle.

KUPUJTE KARTE ZA KNJIZEVNO TOMBOLO »JUGOSLOVENSKE MATICE«

Politične vesti.

== Dr. Korošec proti dr. Korošču.

Pod tem naslovom priobčuje »Samouprava«, glasilo narodno radikalne stranke, članek, v katerem navaja dobesedno znani dr. Krekov govor v kranjskem deželnem zboru dne 16. januarja 1909. povodom službene objave o aneksiji Bosne in Hercegovine, v katerem se je pok. dr. Krek z vsem pričanjem in z vso odločnostjo izrekel za narodno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta govor je »Slovenski Narod« nedavno tega citiral. »Samouprava« citira ta govor in pravi: »Bog bodi milostljiv duši pok. Kreka! Kaj bi neki siromak rekel, ako bi vedel in čul, kako govori v državi svobodnih Srbov, Hrvatov in Slovencev dr. Korošec o narodni zajednici naših plemen? Kaj bi šele rekel, ko bi, čitajoč liste svoje lastne stranke, videl, da isti člani nekdanje njegove, a današnje Koroševe stranke, pišejo o svoji svobodni domovini prav tako o Srbih, kakor so vsem pričanjem in z vso odločnostjo prišel v konflikt s samim seboj. Postranske važnosti je, ali je bil on odkritosrčen taktik, ko je sprejel Krekov testament, ali danes, ko se ga tako demonstrativno odreka. Izbiro v tej dilemi prepustimo njemu, nam pa v tem trenutku zadostuje ta dokumentirana ugotovitev.« — Kdor pozna dr. Korošca, ve, da menja svoje prepričanje, kakor berač svojo suknjo. Zato se med nami nihče ne čudi, ako se je sedaj izneveril tudi Krekovemu evangeliju, dasi je bil ob prevratu apostol tega blagovestja. Ako je Korošec glede državne oblike že opetovano menjal svoje prepričanje, kako se more pričakovati od njega, da bi ostal zvest ideji narodnega edinstva?

== Eksturzija hrvatskih Sokolov v Sofijo. Zagrebški »Pokret« poroča, da se je zadnje skupščine bolgarskega telovadnega društva »Junak« v Sofiji udeležila tudi delegacija »Hrvatskega Sokola« iz Zagreba. To deputacijo je baje vodil dr. Mirko Dečak. Na skupščini se je demonstriralo proti naši državi in vzklikalo »Naj živi bolgarska Makedonija«. — Ne moremo verjeti, da bi se člani »Hrvatskega Sokola« tako izpozabili, da bi šli demonstrirati proti lastni državi v Sofijo. Vsekakor pa pričakujemo, da »Hrvatski Sokol« to afero poljani. Ako bi se izkazalo, da so se naši državljani udeležili demonstracij proti lastni domovini, bi pač morali zahtevati, da nastopi z vso strogostjo proti njim državna oblast.

== Italijanske grožnje Jugoslaviji. Kakor poročajo rimski listi, je italijanska vlada v ostri noti opozorila jugoslovensko vlado, da se nikakor ne vmešava v notranje zadeve Bolgarske, ker so zato poklicani zavezniki.

== Povratek prezidenta Masaryka. Po poročilu praških listov se prezident Masaryk povrne s svojega potovanja po Alžiru v drugi polovici meseca julija, nakar odide na Slovaško, kjer ostane na poletnih počitnicah do konca meseca avgusta.

== Stambolijski nasprotnik italijanske ekspanzije. »Idea Nazionale« se je surovo zagnala v pokojnega Stambolijskega, pišeč, da se je Bolgarska osvobodila brutalne tiranije debelega vola in težake Stambolijskega, ki je vršil neznošno diktaturo, da ubije narodnega duha in da izda bolgarske brate v Makedoniji. On je bil pripravljen, da se pogodi s Srbji za končno iztrebljenje Makedoncev, ki se bore v imenu jedinstva in neodvisnosti cele bolgarske domovine. Stambolijski je vodil trdo opozicijo proti najvažnejšim italijanskim podjetjem v Bolgarski in je darežljivost italijanske zunanje politike plačal s tem, da je svojo deželo uvedel v sovražno sfero Male antante. Zato pa Italija kliče: Državni udar v Sofiji je pravična in sveta revindikacija naroda, katerega je pet let tlačil bivoli, piran ambicije in boljševizma. To je čisto notranja stvar Bolgarske, in zato: roke proč! — Italija se je hotela poslužiti Bolgarske v svojem peklenem intrigiranju proti Jugoslaviji, katera naj bi imela sovražnike na vseh svojih mejah, ali Stambolijski ni hotel biti slepo orodje v rokah italijanske zunanje politike, zato pa padajo sedaj na njegov grob izbruhi pristne italijanske podivjanosti.

== Kako se psuje duhovniki. Slovaški škofje Kmetek, Blah in Vojtašák so poslali papežu pritožbo proti dr. Jehliczkemu na Poljskem. Nedavno je ta cerkveni oče izdal agitacijsko brošuro »Bijmo plat zvonce«, v kateri na sramotno način govori o razmerah na Slovaškem in se ne boji niti največje laži in najbolj rafinirane psovke. To pot ne vidi izdajalca samo v Masaryku in Šrameku, marveč tudi v slovaških škofih. Napada jih z raznimi psovkami, kakor ne mi psi, očita jim, da so v stikih z ostalimi škofi na Češkoslovaškem, da so dovolj, da je Šramek govoril tudi v imenu

slovaških katolikov itd. V tem vidijo slovaški škofje nezasišano nesramnost od strani podrejenega duhovnika in upajo, da bo njihov glas uslišan v Vatikanu.

— **Odškodninska konvencija z Nemčijo.** V ponedeljek, 11. t. m. se je vršila v Beogradu zadnja seja naše in nemške reparacijske komisije, ki so se je udeležili od naše strani Džurić, Avramović, Mitrović in Životić, od nemške pa dr. Kunze in poslanik pl. Keller. Na tej seji so bile končno predpisane tri konvencije glede vojne odškodnine, ki jo mora dobiti naša država od Nemčije. Konvencije, ki pa jih mora potrditi še zavezniška reparacijska komisija, sta podpisala minister pravde dr. Laza Marković in nemška zastopnika dr. Kunze in Keller. Minister Marković je dal novinarjem podrobna pojasnila o tem vprašanju. Že predlansko in lansko leto bi morala dobiti naša država na račun nemških reparacij večjo množico živine; ker pa Nemčija nima na razpolago lastne živine in jo mora kupovati večinoma v inozemstvu in ker mi bolj potrebujemo druge predmete, je sedaj sklenjeno, da nadomesti Nemčija živino z drugimi darjavami. V to svrhu je že odobrila naši državi kredit v znesku 5 milijonov zlatih mark, in sicer tako, da za 1 milijon kupimo nemške soli. V to svrhu je všteta tudi odškodnina za padec marke, ki znaša sedaj okrog 50 tisoč dinarjev. Drugo vprašanje se tiče lokomotiv, ki jih je bilo naročenih 400. Od teh moramo dobiti še 30. Ker pa je cena lokomotivam v zadnjem času poskočila, moramo dodati prvotni ceni še 17 milijonov zlatih mark. Ministrski svet je ta dodatek odobril in sedaj je komisija sklenila, da se 40 odstotkov od te vsote odračuna od tega, kar je Nemčija plačala 1921 leta, 30 odstotkov odpade na dajatve 1924. leta, 30 odstotkov pa na 1925. leto. Tako bi se zmanjšali naši prejemki v dveh naslednjih letih za 10.200.000 mark. Na to je naša komisija pristala samo pod pogojem, da nam Nemčija za letošnje leto odobri 4 milijone zlatih mark več, kakor bi morali prejeti. Tako ima naša država takoj na razpolago 9 milijonov zlatih mark, ki jih lahko vsak čas izkoristi. Nadalje je bil likvidiran tudi spozoril glede zaostalih dajatev tako, da je nemški poslanik izjavil, da bo takoj ukrenjeno vse potrebno in da bo nemška industrija dobila nalogo, da brez odlašanja izpolni zahteve vrhovne reparacijske komisije v prid naši državi. Likvidirano je tudi vprašanje glede odškodnine za one industrijske stroje, ki so jih Nemci v vojnem času odnesli iz Srbije in Črne gore. Nemčija bo plačala odškodnino v znesku 1.200.000 zlatih mark pod pogojem, da nam vrne v obliki kredita za reparacije depozit v znesku 800.000 zlatih mark. Ta depozit je bil v berlinski banki svoj čas zaplenjen in sedaj bi znašala odškodnina za prizadeto industrijo 2 milijona mark. Tako torej razpolaga naša država s kreditom v znesku 11 milijonov zlatih mark, ki ga lahko takoj uporabi za svoje garancije v Nemčiji. Z druge strani pa je minister obljubil nemški komisiji, da se bo izvajal zakon o postopanju s premoženjem tujih državljanov, ki dočista, da so od sekvestra izzeta mala posestva, ki so potrebna kot sredstvo za vzdrževanje.

Razgled po slovanskem svetu.

— **Ukrajinski prerok.** Kakor Francozi in mnogi drugi narodi, tako imajo tudi Ukrajinci v sedanjem času splošne politične zmede svojega preroka, ki živi sedaj na Dunaju in napoveduje dogodke, ki čakajo Evropo, v najbližjem letu. Rimar piše v nekem članku, da bo v kratkem izbruhnila v Evropi vojna in revolucija. Poljska bo popolnoma razdejana, Češkoslovaška pa bo nekoliko manjša, kakor je sedaj. Jugoslavija se bo bojevala s tremi narodi. Italija se bo zvezala z Avstrijo in morda tudi Madžarsko. Rumunija se bo borila na dve strani, doma pa bo imela revolucijo, ki bo prisilila kralja, da pobeže. Francija se bo zapletla v veliko vojno, ki jo bo izgubila tako, da se bo njeni sedanje ozemlje znatno zmanjšalo. Nemčija bo osvojevala vzhodne Slovane od francoskega vpliva. Italija se bo borila proti Franciji in lastnim kolonijam. Turčija se bo znatno ukrepila in povečala. Kitajska bo sklenila zvezo s Turčijo in Rusijo. Amerika pride v konflikt z Anglesko in Francijo. Ukrajina bo v federaciji z Rusijo, ki bo začela veliko vojno. V tej vojni bo Rusija zmaga in bo postala mnogo večja. Čez nekaj let ne bo na svetu nobenega cesarstva več. V Svisi in na Španskem bo revolucija. Najstrašnejša leta bodo 1925 in 1926, ko bo zavladal splošen nered in mednarodno sovraštvo. Kri bo tekla v potokih in Evropa bo podobna parnemu kotlu, ki pa se bo pomiril šele leta 1935. Takrat bo razsajala velika lakota in strašne nalezljive bolezni.

— **Primeren recept za politike.** V nekem sofijskem listu čitamo navodilo, ki ga daje novi bolgarski vladar. Glas se: Danes vsa politična filozofija obstoji iz treh sestavin in sicer hrane, obleke in stanovanja. Kdor bo ugodno rešil te tri naloge, bo najboljši politik ne glede na pripadnost k tej ali oni stranki. Upamo, da se vlada Cankova zaveda velike važnosti teh treh pismenov. Predno bo nova vlada začela misliti o gospodarskem razvoju države mora zaščititi interese širokih slojev naroda v mestih in na deželi.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

2 X 2 = 5. Red E.

Torek, 19. junija: Janko in Metka. Dijaška predstava po znanih cenah. Začetek ob 4. popoldne. Izven.

Sreda, 20. junija: Nikola Šubić Zrinski. Zdravnik pred počitnicami. Izven.

— **Ljubitelje slov. gledališča opozarjamo** na javno produkcijo gojenec »Dramatične šole«. Na sporedu so naši moderni (Cankar, Oola, Kette, Zupančič in Prešeren, nadalje mojstri svetovnih literatur: Calderon, Goethe, Heine, Schiller in Shakespeare. Vsi, ki se zanimajo za naše dramski naraščaji, naj se namujejo za prilike, da se seznanijo pri tej priliki z našimi najmlajšimi. — **Odbor »Udruga gledal. igralcev«**. — **Narodno gledališče v Mariboru.** Sezona se bliža h koncu. To se pozna tudi po repertoarju. Občinstvu se namreča tudi v zadnjih dneh specialitete kakor Cavalleria Rusticana, ki je doživela v premijeri in repriži prav lepe uspehe. Sedaj sta samo še dve veseligrni na vrsti. Dne 15. t. m. je bila premijera »Prva ljubezne« Spisal Rob. Bracco, ki se je ponovila v soboto in ponedeljek. V nji nastopata glavna predstavitelja drame, dvoje najboljših moči ga. Bukšekova in ravnatelj g. Bratna. V nedeljo se je uprizorila Molierova komedija Gorgje Dandin. V premijeri je kot glavni junak nastopil Kovič, ki se je pri tej priliki v presenečenje občinstva pokazal, da bi bilo težko dobiti tekmeča specijelno za to vlogo. Predstava se ponovi v torek kot zaključna predstava za letošnje sezono.

— **Konferenca »upravnikov naših gledališč«**. Pretekli teden so se sestali v Beogradu upravniki naših gledališč, da se posvetujejo o raznih preteklih gledaliških vprašanjih. — **Konferenci so prisostvovali:** upravniki beogradskega gledališča Milan Grol, ravnatelj zagrebske opere Konjović, administrator zagrebskega gledališča Bach, upravniki ljubljanskega gledališča Matej Hubad, upravniki slovenskega gledališča Karadžić, upravniki splitskega gledališča Bartulović in upravniki novosadskega gledališča Cvetković, nadalje načelnik umetniškega oddelka v ministrstvu prosvete Branislav Nušić in tajnik tega oddelka Dimov. Konferenca je trajala dva dni. Predvsem se je razpravljalo vprašanje državne podpore poedinim gledališčem, diskutiral pa se je tudi gledališki zakon, ki ima biti predložen narodni skupščini. V obeh vprašanjih se je doseglo soglasje. — **Končno se je sklenilo** naprositi finančnega ministra, da se gledališkim upravam dovoli za mesec julij in avgust, ko je potrebno angažirati novo osebje, višji kredit, kakor je določen v državnem proračunu.

— **Literarni natečaj.** Ker prvi natečaj ni dal nobenega spisa, je literarni odbor zadruge iz Ljubomira Radičevića sklenil razpisati zborni natečaj za naroden spis: Naša mesta. Ta spis mora obsegati vsa mesta v naši državi tako, da jih kratko in popularno predloži z zemljepisnega in zgodovinskega stališča in dopolni z važnimi kulturnimi pripombami in fotograficami slikami. Spis naj obsega okrog 10 tiskanih pol manjše osmine kakor so tudi dosedanja izdaja te zadruge. Nagrada za najboljšo delo znaša 7500 dinarjev. Rokopisi naj se pošljejo književnemu odboru, ulica kraljice Natalije št. 100 v Beogradu najkasneje do 1. junija 1924 leta. Rokopisom v zaprti kuverti naj priloži vsak avtor tudi svoje ime in naslov. Rokopisi, ki bo priznan kot najboljši, postane last te zadruge in se bo tiskal kot njena izdaja; ostali rokopi si pa se vrnejo avtorjem. Vsi literarni in politični listi po vseh mestih naše države se naprošajo, da objavijo ta natečaj vsaj enkrat. Predsednik odbora dr. Jovan Cvijič.

Glasbeni vestnik.

— **Koncert pri Sv. Jakobu v Trstu.** Pevsko društvo »Ilirija« priredi 24. t. m. pri Sv. Jakobu koncert z zelo raznovrstnim in zanimivim vsporedom. Koncert vodi g. Srečko Kumar.

— **Nova zbirka moških zborov.** V Založbi Glasbene Maticе izšla je pravkar zbirka treh moških zborov znanega skladatelja Josipa Pavliča. To so trije moški zbori in sicer: Possem (besede Zupančičeve), Nocoj je pa lep večer (narodno besedilo), ter Majoljica (besede Golarjeve). Zbori so lepo pevni ter se bodo vsled svoje izredne melodioznosti takoj priljubili pri naših pevskih zborih. Cena zbirke je 10 Din ter se dobiva v Matici knjižarni na Kongresnem trgu, poslopije Filharmonične družbe. Ravnotam se dobivajo tudi posamni litografirani glasovi. Zbirko pevskim zborom najtopole pripravimo.

— **Pevski zbor »Glasbene Maticе«**. — Skupna pevska vaja se vrši danes v sredo dne 20. t. m. ob četrti na sedem. — Vsi in točno. — Odbor.

— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«**. V torek dne 19. t. m. ob enčrti na 7. zvečer II. basi, v sredo dne 20. t. m. ob pol 8. ves zbor. Ne zamudite. — Odbor.

— **Koncert v Trbovljah.** Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je otvorilo serijo pletnih koncertov v nedeljo dne 10. t. m. v Trbovljah. Društveni pevski zbor je izvajal v razprodani dvorani Delavskega doma devet umetnih skladb A. Lajovica, E. Adamiča in St. Premra ter devet narodnih pesmi in raznih harmonizacijah v veliko zadovoljstvo trbovliškega občinstva, ki na koncu koncerta ni hotela zapustiti dvorane in je s ploskanjem zborilo zbor, da je še dodal par pesmi. Zboru »Ljubljanski Zvon« je v roke g. pevovodje Z. Prelovca poklonilo pevsko društvo »Zvon« v Trbovljah krasen žopek s trobojnicami. V Trbovljah smo imeli doslej malo tako lepih koncertov kot je bil nedeljski in le želimo, da nas »Ljubljanski Zvon« še posesti.

Napadi na davčno prakso v Sloveniji.

Predsedstvo delegacije ministrstva financ v Ljubljani je poslalo davčni administracijo v Ljubljani in vsem davčnim oblastvom v Sloveniji to-le okrožnico:

V plenarni seji trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani dne 5. t. m. se je vnela živahna debata o naši priredbeni praksi. Očitno se nam je, da smo čez mero fiskalni. Ne glede na rezultate statistike, ki se pa seveda ne smejo enostransko presoati, bi te trditve radi tega ne bilo težko spodbiti, ker naše publike vendar ne morem smatrati za tako nepoučene, da bi ne vedela, da o najvažnejših davkih končno odločajo avtonomne komisije, ki so vrhu tega namenoma sestavljene tako, da je uradniški element v njih po vsej priliki le v neznatni manjšini. Če se pa v podrobnejšo oceno tega vprašanja tu ne morem spuščati, pa ne smem prezreti, da je po časopisnih vesteh (Slov. Narod z dne 7. junija t. l.) v ti debati padla tudi beseda, — in razna znamenja kažejo na to, da se uresničuje — da morajo davkoplačevalci ki so se baje doslej omejevali na »defenzivo«, preiti v »ofenzivo«. Ni torej izključeno, da se bodo težkoče, s katerimi so se priredbeni organi že dosedaj morali boriti, v bodoče le še povečale. Ob teh izgledih se mi zdi umestno, da Vas ne pustim brez navodila, to pa združujem v besede: ne strahajte se in spolnite mi s podvojeno vestnostjo dolžnosti, ki Vam jih nalaga zakon! Zadostivši temu ste lahko uverjeni, da bom solidaren z Vami, in lahko Vas tudi zagotavljam, da imam v tem oziru doslej najmočnejšo oporo ravno v naši najvišji in edini instanci, kateri smo odgovorni, t. j. v finančnem ministrstvu. S tem večjo pravico pa lahko zahtevam od Vas, da mi ne otežujete stališča in ne samo spoštujete zakon — to je samoočebitno umestno! — marveč ga tudi razumno in pravično uveljavljate. Prvi predpogoj za to pa je poleg stremljenja po eksaktnem poznavanju gospodarskih razmer, da sene prepustite neprevdarni gorečnosti. Brez dvoma sicer mi vse res, kar je v fasilah, in ni celo neverjetno, da je mnogo več res, kakor pa stoji v marsikateri napovedi. Ali — tudi vnanji znaki, iz katerih se v obče da sklepati na imovitost, niso absolutno zanesljivi, in docela od tega, kar se Vam zaupno donese, je dokaz, že že ne čisto navadnih čenč, venger pa takih vestih, ki jih je treba še le prekontrolirati, predno se smejo v smislu zakona uporabljati. Svarim torej pred brezskritično eksploatacijo materiala tem bolj, ker moro ravno pri poštenih cenitih omajati zaupanje v Vašo nepristranost, s tem pa temelj uspešnega poslovanja. Isto velja o pretriranem formalizmu. Resnica je, da nekaj reda mora biti tudi v davčnem postopanju, že radi tega, da se odmera, ki trpi že po drugih neprilikah, še bolj ne zavleče. Gotovo je tudi da bi naši davkoplačevalci včasih res ne zaslužili ozirnosti, ker se z uprav neverjetno malomarnostjo dajo kontumacirati in s tem sami napravijo po zakonu jim jamčeno možnost sodelovanja. Opozarjam pa, da imate po zakonu le pravico, ne pa tudi dolžnosti kontumaciranja in da slepo uveljavljanje te pravice ni vedno niti finančnecno koristno. Priporočam Vam torej, da predlagate komisijam uporabo kontumacijskih odločb le ob očitni zanikarnosti ali dolžnosti cenitov, kakor v obče ni združljivo z načeli moderne uprave, da preveč važnosti polaga na formalnosti. Varnite se pa tudi stvarne malenkostnosti. Če par malih in najmanjših odlet — Bog z njimi! Kakor ni nobena nesreča, če se pri dohodkih, ki gredo v stototisoče, ne iztisne zadnja stotica. Ne trajte časa z delom, ki s finančnim efektom ni v nikakem razmerju v prizadehlu za vzbujalo čut osebne mržnje in šikanoznosti ter nas vrhu tega še izpostavlja očitku, da smo v birokratični zaostlosti prespali ves razvoj zadnjih let. Polagam Vam vse to na srce, ker je davčno breme brez dvoma težko že po zakonu samem in v naši kraljevini za nekatere pokrajine še občutnejše radi razlikovane zakonodaje. Ni torej umestno, da se ta nezadovoljivi položaj postruže še z neracionalno ali celo krivično prakso. Seveda pa krivice še ne vidim v tem, da se ne ustavite pred očitki, ki bi v zaslepljenem egoizmu svojo itak že krepko gospodarstveno opozicijo radi utrdili še s tem, da se skušajo odtegniti tudi le približno pravilni ugotovitvi odmerne osnove. Nasprotno! finančnecno in socialno je le v redu, ako z dobro utemeljenimi in posebno skrbno pripravljenimi predlogi omogočite komisijam, da preprečijo baš take poskuse. Prepričan sem, da Vam bodo rade sledile in čislam njih uvidenost in poštenost previsoko, da bi Vas bilo treba opozoriti, da se v to svrhu pri vsi obzirnosti, ki ste jo dolžni komisijam, poslužite pravice priziva. V varstvo državnega zaklada, pred vsem pa v zaščito lojalnih fatentov pa je Vaša dolžnost, da v skrajnem slučaju predlagate tudi uvedbo kazenskega postopanja. Ako se v drugih pokrajinah na očitno škodo države in kakor v zasmeh tisočev in tisočev, ki trpe radi državno finančnih težkoč, postopa drugače — česar pa ne verjamem — je to stvar, ki izključno briga tamošnje organe in tiste faktorje, ki so poklicani, da branijo celokupnost, Vaša pa le, da se ravnote po svojih navodilih. Ako mi sledite, bomo pred svojo vestjo in pred javnostjo lahko zagovarjali »specijelno slovensko davčno prakso«.

— **Kino Tivoli.** Krasna življenska drama »Sergije Panjina«, inscenirana po istoimenski drami, se predvaja do četrtega dne 21. t. m. Film z globoko vsebino nam prikazuje nesrečen zakon, ki je bil sklenjen iz pohlepa za bogastvom. Tragičen je konec kneza Sergija Panjina. Ustrelja ga tača, ker je onesrečil njeno hčer. Poleg tega krasni prizori iz Pariza: Eifflov stolp, velikanski avtomobilni promet itd. Prihodnje dni pa se zopet predvaja velika senzacija »Goreča njiva« z Lyo de Putti v glavni vlogi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. junija 1923.

— **Pod vlado klerikalno-komunistične večine na magistratu**, ki je preje Ljubljancem obljubljala, da jim bodo pečeni golobi leteli v usta, čim pride ona na krmilo, so v Ljubljani zavladale neznosne razmere. Draginja se je tako poostrila, da bodo nižji in srednji stanov umrli gladi, ker si ne bodo mogli več kupiti najpotrebnejših živil. Cene na živilskem trgu so naravnost horendne. Prodajalke kar tekmujejo med sabo, da bi nastavile čim najvišje cene in izprešale iz konzumentov zadnje vinarje. — Cene zelenjavi, salati, črešnjam in jagodam so tako odušaku visoke, da si tega daru božjega naveden zemljan ne more več privoščiti. Mestni magistrat, kjer vedri in oblači klerikalno-komunistična gospoda, ravno dušno trpi te razmere in ne gane niti z mezincem, da bi napravila konec tem anarhijskim razmeram na živilskem trgu, kjer vsakdo lahko zahteva cene, kakor se mu zljubi. Preje so napovedovali klerikalno-komunistični matadorji neizprozen boj draginji, obljubljali so najbrezobzirnejšo akcijo proti navijalcem cen, danes, ko so na krmilu, pa ne samo odobrujejo, marveč celo podpirajo najnesramnejše odušaku na trgu. Takšna je njihova socialna politika v praksi! Nadejamo se, da se bo sedaj marsikateremu izmed zapeljanih volilcev odprle oči, da bodo uvideli, kako nespametni so bili, da so izročili upravo na magistratu tem ljudskim sleparjem, ki imajo blagor ljudskih mas pač neprestano na jeziku, v dejanjih pa podpirajo samo ljudske pijavke in odušake.

— **Dvojična klerikalna politika** Glavna organa klerikalne stranke sta »Slovenec« in »Domoljub«. Človek bi mislil, da obe ti glasili zastopate eno in isto politiko, isto taktiko. Toda temu ni tako. »Slovenec« se z vso vno ogreva za politiko dr. Korošca, ki je stopil v zvezo z Radičem, ter kuje Stjepana Radiča v deveta nebesa kot pravega odrešenika Hrvatov in Slovencev. Drugo glasilo klerikalne stranke »Domoljub« pa pobija isto politiko in proglašuje Radiča za najnesrečnejšega politika, ki bo upropastil državo, ako ga pravčasno ne sreča pamet. V zadnji številki namreč piše dobesedno: »Radič je zopet napravil veliko napako. Ko bi prišel v narodno skupščino, bi bil Pašić prisiljen govoriti o avtonomiji, ker bi ne imel večerbske avtonomije. Tako pa je napovedal program, kako bo še dalje izmagoval Slovence in Hrvate. Slovenski poslanci bodo, kakor preje, vodili proti vladni najostrejši boji, dokler Pašić in Radiča ne sreča pamet. In to se bo zgodilo, ker bo sicer država propadla.« — Naši klerikalci torej delajo, kakor je razvidno iz pisave njih glavnih glasil, pravcato dvorezno politiko. V glasilu, ki pride v zunanji svet, napeljuje vodo na Radičev mlin, v drugem glasilu, ki je namenjeno bolj ožjemu krogu klerikalnih somišljenikov, pa napoveduje propad države, ako ne sreča pamet Radiča in tiste, ki podpirajo njegovo politiko, to je dr. Korošca in dr. Kulovca. Najpikantnejše na stvari pa je to, da je dr. Kulovec sam urednik »Domoljuba«. Mož torej v svojem lastnem glasilu napada politiko, ki jo sam dela v Beogradu in v Zagrebu.

— **Izjava.** »Slovenec« z dne 17. t. m. je priobčil članek »Škandal«, v katerem meri z napadi na vseučiliškega profesorja dr. Ljudmila Hauptmanna. Radi tega izjavljajo njegovi slušatelji na kr. univerzi SHS v Ljubljani nastopno: 1. Ni taktno, da je »Slovenec« priobčil članek take vsebine, ker prenaša čisto znanstveno razpravo na politično polje, da ruši avtoriteto znanstvenika pri ljudeh, ki niso znanstveniki in ker skuša kvartiti ugled profesorja pred slušatelji. 2. Nasprotno, pa moramo izjaviti, da imamo v g. prof. Hauptmannu učitelja, ki si je z načinom strogo znanstvene objektivnosti pri tolnačanju tako slovenske kot občne zgodovine pridobil naše neomahljivo zaupanje. — Ljubljana, dne 18. junija 1923. — 18 podpisov.

— **Imenovanje.** V zadnjem službenem listu direktorije drž. železnice v Zagrebu je bil med ostalimi imenovan tudi g. Vekoslav Medvešček, pensionirani gašist vojnem mornarice, doma iz Kanala pri Gorici ter pristojen v Ljubljano, za uradnika državnih železnice in dodeljen na službovanje k upravi Split.

— **Poroka.** Sodnik Josip Grum v Kamniku se je poročil z gđ. Poldko Cvekovo na Vrhopolju. Bilo srečno!

— **Oddaja ribolova v mestnem ribniku pod Tivolijem.** Ker je najemna doba ribolova, oziroma ribarstva v mestnem ribniku pod Podturskim gradom (Tivolijem) potekla, bo oddal mestni magistrat ribolov, oziroma goljtev ribarstva dražbenim potom v najem. Dražba se vrši dne 25. t. m. v mestnem gospodarskem uradu. Dražbeni pogoji so na vpogled vsak dan ravnotam med navadnimi uradnimi urami. (Mestni magistrat nam pošilja v brezplačno objavo ne prestanoglasje, ki spredajo pod inerate. Odslej takihnih razglasov ne bomo več brezplačno sprejemali. — Uredništvo.)

— **Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane izkazuje to-le statistiko: Umrlo je 24 oseb, 10 moških in 14 ženskega spola (tujcev 9). Smrti ni varski: življenska slabost 4, jetika 4, za-

strupljene rane 1, srčna hiba, boleznj žilja 3, rak 2, drugi naravni smrtni vzroki 8, slučajne smrtne poškodbe 2. Med tem časom se je rodilo 32 otrok, 19 moškega in 13 ženskega spola. Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1, škrlatica 2, dušljivi kašelj 1.

— **Pri Upravnem sodišču v Celju** so razpisana 3 mesta pis. pomočnikov oziroma pomočnic in 2 mesti uradnih slug. Natančnejši pogoji so razvidni iz razpisa v Uradnem listu.

— **Mestna zastavljavnica** bo od ponedeljka 25. junija do nedelje 1. julija, radi slikanja in čiščenja uradnih prostorov zaprta.

— **Izseljeniški potni listi.** Generalni izseljeniški komisariat v Zagrebu objavlja v informaciji interesiranim izseljencem nastopno: 1. Vsi potni listi, ki so bili dostavljeni posredno ali neposredno za klavziranje generalnemu izseljeniškem komisarijatu v Zagrebu za kvoto 1923/24. — klavziranje se v ministrstvu za socialno politiko v Beogradu in budo dostavljeni lastnikom preko pristojnih oblasti (okrajnih glavarstev) še v teku tega meseca. 2. Vse prošnje za izseljeniške potne liste za Zedinjene države Severne Amerike, katere so bile v preteklem letu odobrene po pokrajinskih upravah, odnosno ministrstvu za socialno politiko, a niso bili izdani radi izprepane kvote, so se poslali ministrstvu za socialno politiko v Beograd za rešenje za kvoto 1923/24. 3. Vse prošnje, ki so bile predložene Generalnemu izseljeniškem komisarijatu posredno ali neposredno do 1. januarja 1923 ali po tem času, vrnili so se pristojnim okrajnim glavarstvom, katere jih bodo po pregledu predložili v rešenje ponovno ministrstvu socialne politike, izseljeniškem odelku v Beogradu. 4. Vse prošnje za potne liste v ostale prekomorske države, ob sedaj naprej reševal izseljeniški odelk ministrstva za socialno politiko v Beogradu. 5. Generalni izseljeniški komisariat v Zagrebu bo odstopil vse prošnje za potne liste, ki bi event. pomotoma došli temu uradu, ministrstvu za socialno politiko v pristojno rešitev.

— **Neokusne zgradbe.** Pišelo nam: G. dr. Stele je v svojem predavanju o stari Ljubljani obzirno zdržal svojo sodbo glede najnovejših stavb v Ljubljani. Vsak lajak, ki ima vsaj nekoliko estetskega čuta, more videti, da se v Ljubljani in v bližnji okolici po preobratu zida marsikje brez vseh ozirrov na arhitekturo. Izvzeta je pri tem zazidava Aleksandrove ceste. Kako so se mogle dovoliti gradnje novodobnih barak, kakor je dilaški zavod ob hotelu Union ali na vozlu Dunajske ceste in ceste na glavni kolodvor? Sal se mora vpoštevati stanovanjska mizerija in draginja pri zidanju, toda oboje menda ne bo trajalo večno. Estetiki bi se še lažje sporejznil z lesenimi barakami, ki morejo biti le začasne, dočim lahko omenjene stavbe kazijo stoletja najpomembnejše točke naše prestolice. Ako bi imel na magistratu še odločevali bivši župan g. Iv. Hribar, bi takli izroditi ne bili nikoli zrasli v sredini mesta. Kako so se s svojočasno razni kritiki hudovali nad g. Hribarjem, ker je zahteval za nove hiše dekoracijske stolpce ali balkončke, kar je podražilo stavbo za par tisoč kron! Danes pa so lastniki takih hiš prav hvaležni, ker je vsled takih okrasov hiša vredna par stotisočakov več. Nekatere nove zgradbe na Mirju so tudi skregane z arhitekturo, še slabše pa je v tem oziru glede nove kolonije v trikutu med cesto na Rožnik in v Rožno dolino. Tudi naše okoliške občine, ki mejijo neposredno na Ljubljano, bi morale odločnejše vplivati na zunanje lice novih stavb, saj morajo računati, da se prej ali slej priključijo k mestu, to velja posebno glede občine Vič in Zgor. Siska. V viški občini se je zadnje čase posebno šteti zidalo na travnikih pod Kolmanovo vilo, ozi. pod Streliščem. Izmed vseh teh zgradb pa je arhitektonično in estetsko prvo srečena le prva vilica, menda last g. Inž. Stebila. Vse druge stavbe so več ali manj podobne trdnjavskim stolpom ali pa smodniščim. Ponežnji rodovi nam bodo po pravici očitali, da nam je volja vzel estetski čut.

— **Celjske vesti.** — Ciril Metodovi podružnici imate svoj redni občni zbor v petek dne 22. junija ob pol 21. zvečer v restavraciji Narodnega doma. — **Izpiti.** Na državni deški meščanski šoli polagajo privatisti izpite v soboto 23. t. m. dopoldne pismeno, popoldne ustmeno. Ljudsko vsučilišče ima jutri v sredo ob 18. v risalnici meščanske šole svoj občni zbor. Poleg običajnih poročil so na vzporedno tudi volitve novega odbora. — **Policijska vest.** Aretiran je bil od državne policije radi goljuffe na škodo trgovca Košiča Mihael Stopinšek iz Pečovnika v celjski okolici. — Javno sestajanje ljudi prepovedano. Celjsko okrajno glavarstvo je izdalo razglas s katerim prepoveduje radi širjenja škrlatice in drugih epidemij razne veselice, shode, seime in druge enake prireditve, pri katerih se shajajo večje množice ljudi in za katere je potrebno, da se oblastveno vzamejo na znanje. Čim epidemije ponahajo, se ta prepoved takoj preklicke.

— **Mariiborske vesti.** — Zanimiva afera. Pred senatom okrožnega sodišča se je v ponedeljek zaenkrat končala tudi za tukajšnje sodne razmere zanimiva afera sodnik Kramer — dr. Irgolič — Orjuna. Kakor znano, je v zadevi napada na Cirilovo tiskarno osumljenec zaslišaval preiskovalni sodnik Kramer. Kmalu po prvi preiskavi so pričeli v demokratiških listih izhajati težki očitki proti preiskovalnemu sodniku Kramerju. Končno se je doznalo, da je poslal odvetnik dr. Irgolič, ki zastopa več obtožencev, na predsedstvo okrož. sodišča vlogo, v kateri konkretno označuje časopisne točke napram Kramerju. Prva posledica je bila seveda uvedba disciplinarne preiskave proti obdolženemu sodniku. Kakor se je pokazalo, je imela preiskava edino ta uspeh, da je nadaljno preiskavo proti Orjunam prevel sod. svetnik dr. Pichler. Druga posledica se je obrnila proti predlagatelju dr. Irgoliču na-

memu z ovadbo Kramerja na drž. pravdnikovo radi razsodbe po § 104 str. zak. Tako je državno pravdnikovo branitelj Orjune moralo obtožiti. V aferi je bil zapleten tudi pol. šef, ki je nastopil kot priča, seveda za G. Kramerja. Dr. Irgolič se je kratko in mirno zagovarjal, da je bil kot branitelj svojih klientov tako informiran in se je čutil dolžnega s dotično vlogo na predsedstvo varovati interese svojih klientov. Kazenski senat pod predsedstvom dv. svetnika Fona je obtožnica obsodil na Dm 2000. Z afero se bo pečala še višja instanca. — V soboto je končala afera magistratnega uradnika Ježa proti dr. Leskovarju, ki je v neki seli mestnega sveta glede Ježa izrazil razna očitanja. Dr. Leskovar je nastopil dokaz resnice. Ker se po mnenju prvega sodnika dokaz resnice ni posrečil je obsodil dr. Leskovarja na 1000 Dm. V aferi Inkret-Peklar nastopilo nove priče, ki pri zadnji razpravi niso bile povštevane. Doprinesejo hočejo dokaz, da je Inkret, čim so nastale govorice o nakupu vojaške barake, sam pismeno priznal novemu občinskemu svetu, da je barako res kupil za občino in da je pripravljen občno odškodovati. — Pobjo v Pesnici. Preteklo nedeljo se je v Pesnici vršil pobjo, med katerim je bil uslužbenec mariborske tvrde Scherbaum, Simon Koren z nožem v pljuča tako ranjen, da so morali poslati po rešilni oddelci v Maribor, ki je Korena pripeljal v bolnico. Koren bo težko okrevaj. — Deževno in hladno vreme na Štajerskem. Tudi na Štajerskem je že nekaj dni nenavadno hladno in večinoma deževno vreme, ki zelo ovira sušenje prve košnje in ki zna škodovati tudi v cvetju se nahajajoči triti. Temperatura znaša 12—16 C.

— Pojasnilo. Včerajšnja naša vest o treh slučajih zblaznelosti v enem dnevu ni bila točna glede števila, ki je bilo zblaznela na Bleiweisovi cesti.

— Odmev bolgarske revolucije na Zgornjem Štajerskem. Bolgarska revolucija je spravila tudi delavce iz raznih delov Balkana, ki so zaposleni v Pohnsdorfu na Štajerskem, iz ravnotežja. Takoj, ko so dosegli prve vesti o revoluciji, sta se formalna dva tabora. Pristajši revolucionarne vlade so zahtevali od pristave Stamboljkega, da plačajo sodeček-pive, da se dostojno praznuje zmaga revolucije. Stamboljkega stranka je ponudbo odbila, naker je prišlo med obema strankama do silovitega spopada. Ker pa je primanjlo orožja, so to nadomestile moderne priprave. Frčali so stoli, pisiki, premog, skratka obke stranki sta se obdelovali z ročnimi »granatami« kuhinjske konstrukcije. Neki pristajši Stamboljkega je pograbil pisik vrelh žganec in ga vrge »revolucionarje« v glavo in je slednji dobil precejšen spomin na zmago. Tudi ostali so odnesli več ali manj spomine »revolucije« in šele močna eskorta orožnikov je ločila oba sovražna tabora.

— Zločin radi ljubosumnosti. Delavec Simon Koren, zaposlen pri posestniku Scherbaumu v Pesnici na Štajerskem, se je vračal v nedeljo zvečer precej dobre volje domov. Na poti je srečal mlad par in poprosil je fanta za vžgalice, ki mu jih je takrat dal. Med tem, ko je fant še iskal vžgalice, se je Koren pošalil z njegovim dekletom. To pa je fanta tako razburilo, da je potegnil nož in sunil Korena v levo stran prsi ter ga smrtno nevarno poškodoval. Koren je bil prepeljan v mariborsko bolnico, storilca pa so orožniki aretirali.

— Roparski napad. Dne 12. tm. je bila v gozdu na Korentnem v Šmarju pri Jelšah napadena posestnikova hčerka Marija Jezovšek iz Videža. Napadalec, okoli 30 let star mož, je skušal deklico zlorabiti, kar pa se mu ni posrečilo. Iztrgal pa ji je s silo denarnico s 24 K ter na to pobegnil. — Tatavska smola. Dne 17. tm. je bil hlapcu Ignacu Treblju na Viču iz hleva ukraden kovček. Tat je s kovčkom odšel na polje, pobral ven vse perilo, listine s kovčkom pa je pustil ležati. Listine v katerih se je nahajalo 2000 K, je hlapec durso jutro našel.

— Razne tatvine. Josipu Drakslerju iz Praš je bilo v Mavričicah 10. tm. odpelano 10.000 K vredno kolo. — V Bukovici je bilo 13. tm. posestniku Josipu Druskovcu ukraden razne oblike za 9200 K. — V Zagorici je bilo 12. tm. po neznanih storilcih vlomljeno in odneseno razne oblike za 13.250 K. — V Trebnjem je neki neznanec ukraden posestniku Francu Planinšku 400 kron in ogrožljivi trgovca Josipa Novaka za 1200 kron.

— Zadnji eksperimentalni večer dr. Eugena de Gyna. Danes zvečer ob pol 9. uri bo imel v veliki dvorani »Uniona« dr. Eugen de Gyn svoj zadnji, poslovnih eksperimentalni večer v prid ljubljanske sekcije »Jugoslovenskega novinarskega združenja«. Pokazal bo nove polskuse o mne-motehnikih (nauka o spominu) osebnemu vplivanju, sugestiji, koncentraciji misli, avtogustostji in hipnotiziranju živali. Na programu so še odkritja tako zvanih telepatičnih in spiritalističnih eksperimentov. Obeta se zanimiv znanstveni eksperimentalni večer. Občinstvo se naproša, naj prinese seboj kokoši, zalce, žabe, kače itd. s katerimi bo g. dr. Gyn eksperimentalni. Predprodaja vstopnic v trafikih v Prešernovi ulici.

— Vsi p. n. trgovci v Ljubljani in okolici se opozarjajo, da prodaja Prodajni urad portland cementa v Ljubljani, Dunajska cesta 31 iz svoje zaloge cement v vrečah od 50 kg naprej po znižani ceni. — Koncert v kavarni »Emona« se vrši danes v torek ob 8. zvečer. Igra I. ljubljanski salonski orkester.

Kupujte srečke za tombolo »Gospodstvskega Zvona«!

Solstvo.

— Drž. trgovska akademija v Ljubljani. Priglasitja za vstop v I. letnik trg. akademije se sprejemajo 2. in 3. junija t. l. od 9.—10. Definitivno vpisovanje se vrši 11. in 12. septembra t. l. ob uradnih urah. — Raznatastvo.

— Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Vpisovanje za šolsko leto 1923/24 se vrši dne 2., 3. in 4. junija t. l. vsakokrat od 8. do 12. ure dopoldne. Pogoj za vstop v I. letnik so dovršeni IV. razred srednje ali IV. (nastavni) razred meščanske šole ali IV. razred licea ali pripravljani razred dvorazredne trgovske šole in starost 14. let. Ako bo še prostor na razpolago, je mogoč vstop v I. letnik tudi učenkam in učencem, ki so dovršili III. razred meščanske šole. Za tiste ki so obiskovali nemščino kot obvezni predmet, ni nobenega sprejemnega izpita, vsi drugi pa morajo delati sprejemni izpit iz nemščine čez snov meščanskih šol. Prednost pri sprejemu imajo tisti, ki so bili odklonjeni lansko leto, ako predložijo dobro izpričevalo IV. razreda srednje ali meščanske šole oz. liceja. Da ne bo take gneče, kakršna je bila pretečeno leto, se naznanja, da pri vpisovanju ne bo nihče sprejet. Po sprejemnih izpiti, ki se vršijo dne 5. junija, začeni ob 8. uri študij, se bo odločilo, kdo je sprejet in kdo odklonjen. Zato je brez pomena, če pride učenec ali učenka pri vpisovanju prvi ali zadnji na vrsto. Nanovo vstopajoči učenci in učenke morajo predložiti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

— Razstava šolskih risb na tehnični srednji šoli v Ljubljani bo vsled splošnega zanimanja, ki ga je vzbudila, odprta še dva dni, danes in jutri. Razstavljene risbe so bile izdelane na ženski obrtni šoli, na kparskem oddelku in tečaju »Probude« za dekorativno pisavo in umetniško opremo knjig. Izven tega so izstavljena kparska dela kparskega oddelka in vazenine, izdelane po lastnih načrtih učenek oddelka za vazenje. Skupno je razstavljenih okoli 700 risb in kipov.

— Državna realna gimnazija v Kočevju. Prijave za sprejemni izpit v I. razred dne 29. junija od 9. do 11. ure. Zunanji učenci se lahko zglašajo tudi pisмено s tem, da pošljejo do tega dne po pošti rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo z opombo, da je izdano v svrhu vstopa v srednjo šolo. Sprejemni izpit bo 30. junija. Oddaljeni učenci se vpišejo lahko tudi ta dan od 8. do 10. ure. Tono ob 10. bo pismeni izpit, ustni pa popoldne po potrebi. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Pri vpisovanju se bodo sprejemale tudi prijave za Dijaški dom, ki se bo na jesen preselil v svojo lastno hišo. S prihodnjim šolskim letom se bo otvoril na zavodu na novo peti razred.

— Državna realna gimnazija v Ptutu. Vzprejemni izpit za prvi razred bo v soboto 30. junija t. l. Vpisovanje se vrši isti dan od 8.—9., na kar se prične pismeni izpit iz slovenščine in računstva (od 9.—11.). Popoldne bodo ustni izpiti. Priglasitja za vzprejemni izpit se lahko izvrše tudi pred 30. junijem osebno pri ravnatelju ali pisмено po pošti. Predložiti je treba rojstni list in izpričevalo osnovne šole z redi iz verojuka, slovenščine in računstva.

— Domoznanstvo za osnovne šole. Zemljepisni podatki in zgodovinske slike o krajevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Učencem osnovnih šol v ponavljanje sestavi Josip Brinar. Časna vezanost izvedbo 20 Din. Izdala in založila Gorčar & Leskovec v Celju. Opetovano je učiteljsko izrazilo željo, da bi osnovne šole dobile primerno realne knjižnice, iz katerih bi mogli učenci tudi doma ponavljati učno snov, ki se je v šoli obravnavala. Te občni želji hoče zadostiti Brinarjevo »Domoznanstvo«, ki prinaša v jedrnat, vzorni obliki najvažnejše podatke iz zemljepisa in zgodovine o naši krajevini jugoslovenski. Doslej so si morali učenci učno snov iz domoznanstva v šoli sproti napisavati v svoje beležnice, kar je po potrebnem jemalo obilo dragocene časa. Tudi Citanke podajajo domoznanstvo gradivo samo v nepopolnih odlomkih, ker se iz večine ozirajo največ le na leposlovno nalogo pouka. To občutno vrzel bo vsaj v najvažnejšem realnem predmetu odpravilo pregledno sestavljeno »Domoznanstvo«, ki prinaša nastopna poglavja: Prvi del: Zemljepisni podatki. I. Slovenija (kulturozemljepisne enote: Savinska dolina in Savinjske Alpe; Pohorje; Ptujsko polje; Slovenske gorice in Prekmurje; Posavje; Dolenjski; Ljubljana in okolica; Gorenjsko; Slovenski Korotan; Notranjsko; Juljska Krajina). — Pregled Slovenije. II. Hrvaška in srbske pokrajine (Hrvaška in Slavonija; Dalmacija; Bosna in Hercegovina; Črna gora; Vojvodina; Srbija). — Pregled Jugoslavije. — Drugi del: Zgodovinske slike: Zgodovinske snovi je obdelana v 44 slikah, ki so metodsko no vzorno oblikovane ter porazvrščene v naslednje pregledne skupine: I. Iz najstarejših časov. II. Ustanovitve jugoslovenskih držav. III. Srbija na višku moči. IV. Slovenci in Hrvati pod tujo oblastjo. V. Državno in družabne uredbe v srednjem veku. VI. Doba turške sile. VII. Probujanje jugoslovanov v Avstro-Ogrski. Osloboditev Srbije. IX. Ujedinjenje Jugoslovanov.

Poizvedbe.

— Zgubljen je bil v nedeljo popoldne tisk pred St. Vidom dežnik. — Odda naj se Trnovski pristan 14. (Accettu).

— Zgubili so je v nedeljo zvečer velik srebrni gumb, orientalsko delo, na potu po Kolodvorski ulici, Dalmatinski ulici. Dunajski cesti do drame. Ker je to drag spomin, se naproša pošten nalditelj, da ga odda proti dobri nagradi v trgovini D. Schwab na Dvornem trgu.

Gospodarstvo.

— Stanje žetve v naši državi. Stanje žetve v raznih krajih naše države: Smederevo: Pšenice vsejano mnogo več kot lanskoleto; izglejda za pridelek so znatno večji. Pomladne setve ovesa, ječmena in jare pšenice so radi suše propadle in ni od te setve niti nasekar pričakovati. Koruza je sedaj dobra, samo potrebuje dežja. Obdelanega je mnogo več, kot preteklo leto. — Šombor: Dež, ki je padel takoj začetkom meseca, je povoljno deloval na kvasje in pšenično rno. Opažati pa je, da je zgodnja pšenica boljše od pozno vsejane. Pričakuje se srednja žetev s pridelkom od 750 do 850 kg na katas-tralnem oralu. Toča je povzročila precej škoda. Koruza se je radi dežja popravila. Pozna je nekoliko zasažena, vendar ji je dež pomagal. — Beograd: Pšenica v vseh krajih Srbije je bila pravočasno vsejana in je površina večja kot lani. Prezimila je dobro. Izglejda v Južni Srbiji, ob Timoku in okrog Sabca dobri; v okolici Jagodine, Morave in Požarevca boljši, kot lani. Škoda od poplave je bila majhna. Ako bo vreme tega meseca ugodno, bo kvaliteta boljše kot lani. Splošno se računa na dobro žetev. Radi velikih poplav preteklega poletja, je bilo malo posejane in se računa s srednjo žetvijo. Oves zelo malo posejane in nepovoljni izglejda za žetev. — Slatina (na Hrvatskem). Stanje pšenice zadovoljivo in se obeta dobra žetev. Oves je bil pozno posejan in je zasažen. Ker je padlo dovolj dežja, je upanje, da se popravi. Koruza je zelo lepa in kaže ugodno. Letos je bilo posejano 20 do 25 odstotkov več kot preteklo leto.

— Svinjski semeni v Mariboru. Dne 15. junija se je pripeljalo 197 svinj. Cene v kronski veljavni: mladi prešli 5-6 tednov 700-1100, 7-9 1200-1600, 3-4 mesece 2600-3000, 5-7 mesecev 4900-4800, 8-10 mesecev 5400-5800. 1 leto 7900-8000 1 kg žive teže 95-100, 1 kg mrtve teže 115-120. Cene so se torej pri starejših in bolj rejnih svinjah zopet podražile, dočim so za mlade prešle ostale na višini zadnjega semnja.

— Zagrebški žitni trg. Zagreb dne 18. junija. Cene v dinarjih za 100 kg, posetavno baska, odnosno vojvodinska postaja, notari: pšenica (75/76 kg) 425-435, žolita koruza 255-265, rž (71-72 kg) 330-345, ječmen za pivovarne 285-290, oves 290-300, pšenična moka »0« 655-680, »2« 630-655, »6« 525-625, za krmo 250-200, drobnj otrobi 130-150, debeli 150-160. — Tendence stalna.

— Nova industrija. Naš list tiskamo sedaj z barvo, ki jo je izdelala tukajšnja nova tvornica »Rototip«. To je prvo podjetje v Jugoslaviji, ki izdeluje tiskarsko barvo, s katero smo do sedaj zadovoljni.

— Povijanje paroplovnih tarif na Madžarskem. Po poročilu listov nameravajo dne 24. t. m. paroplovne družbe povišati tarife, in sicer osebne za 100 % in za prtljago za 50 %.

— Industrijsko-obrtno vzorčna izložba združena z vrtnarsko, vinsko, umetniško in gradbeno razstavo v Mariboru od 15. do 26. avgusta 1923. Tehnične priprave za razstavo so v polnem teku, potrebno je le, da vsi oči industrijski in obrtniki, ki se mislijo letošnje razstave udeležiti, čimprej svoje prijavnice vpošljejo in naj ne čakajo do zadnjega dneva t. l. do 1. julija, ker do tega dne morajo biti vse prijavnice že v rokah uprave razstave. Prijavni rok poteče s prvim julijem, po tem roku došle prijavnice se bodo le v toliko vpošlevali, kolikor bo še prostora na razpolago. Kdor pravočasno svojo prijavnico vpošlje, lahko tudi na prostor, ki ga želi, računa obnem na olajša tudi delo tehničnemu vodstvu razstave. Kdor želi lastni paviljon postaviti naj vpošlje tozadevni načrt najkasneje do 20. junija 1923, upravi razstave v odobritev. Povolna vožnja in popust pri prevozu razstavljenih predmetov po železnici. Ministarstvo Saobračaja v Beogradu je dovolilo obiskovalcem »Industrijsko obrtno vzorčno izložbo« v Mariboru 50% popusta pri prevozu razstavljenih predmetov. Vsled tega bodo omogočeno vsakomur, da se te razstave udeleži, bodisi kakor razstavljalac ali pa kot obiskovalec. Vse informacije glede razstave daje uprava razstave v Mariboru Aleksandrova cesta 22, kamor se je obračati pisмено, osebno ali telefonično. (Telefon Interurban 325).

— Dobava metel. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 2. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 20.000 brezovih in 5000 sirkovih metel. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 18. junija. (Uradno vremensko poročilo.) Po vsej srednji Evropi vejejo mrazni severozapadni vetrovi. V severovzhodnih krajih prevladujejo topli južni veter. V Memelu je znašala jutranja temperatura 17°, na Tirolskem pa pod 4°. V zapadnih alpskih deželah dežuje. V vzhodnem vzhodju Alp se je nekoliko sjasnilo. Iz gorskih krajev prihajajo poročila, da je zapadlo mnogo snega. Visoko v planinah je bila temperatura — 11°. Pričakovati je izpremenljivo, ponekod jasno, hladno in severovzhodne vetrove.

Sokolstvo.

— Sokol Štepanja vas. Izredni občni zbor Sokolskega društva Štepanja vas se vrši v četrtek dne 21. junija 1923 ob 19. uri pri bratu starosti Brčiću-nju v Štepanju vasi. Dnevni red: Dogovor radi nakupa stavbišča za zgradbo Sokolskega doma in ogled stavbišča na Planirju. Odbor. Zdravo.

— Učesniki drugih župa na sletu v Splitu. Na mnoge upite br. društva i župa da li mogu prisustvovati sletu sokolske župe u Splitu dne 21. i 22. jula starešinstvo sledeće saopćuje: Sokolska župa u Splitu priredjuje svoj župski slet obligatno uz sudjelovanje i br. sokolske župe u Šibeniku. Sva bratska društva i pojedinci diljem naše domovine, u koliko žele prisustvovati bitij će rado pripušteni sletu svjetom, da najkasnije do 5. jula preko svojih župa saopće sletskom odboru svoj dolazak uz tačan popis imena. Za svakog učesnika, koji se ne bi u određenom roku prijavio, sletski odbor nije podni pošto u stanju, da preuzme jamstvo za ukonočenje i prehranu. U koliko bi pak broj najavljenih učesnika u opće prešao mogućnost ukonočenja i prehrane, bratske će župe biti obaviještene do 12. jula o eventualnom ograničenju broja, koji može biti pripušten.

— Popust na voznim cijenama. Ministarstvo saobraćaja odobrilo je popust od 50% na svim državnim železnicama za učesnike župskog sleta u Splitu. Ova povlastica važi od 16. do 28. jula ove godine zaključno. Učesniki sleta kupiti će na polaznoj stanici celiu kartu koja će im važiti i za povratka, ako uvrčenjem sletskog odbora dokažu, da su bili na sletu. Direkcija Jadranske Plovidbe odobrila je također popust od 50% na voznim cijenama na svim parobrodima i razredima na redovitim i eventualno izvanrednim prugama za učesnike župskog sleta u Splitu.

Turistika in sport.

— Rokometna tekma Ilirija-Primorje 5:0. Ilirijanke so nastopile v precej spremenjeni postavi, ki se je dobro obnesla. Tudi Primorje ima precej ambicioznih igralci, vendar je bilo v njihovi igri premalo skupnosti.

— Maribor. Čakovaški S. K. i Rapid 4:1.

— Sloviti graški »Sturme« igra v soboto in nedeljo dne 23. in 24. junija v Ljubljani dve tekmi, in sicer prvi dan s Primorjem, drugi dan pa proti Iliriji. »Sturme« je vodilni klub Graza ter predstavlja danes eno najboljših moštvo Avstrije. Znan pa je drugi strani »thla želja« ljubljanskega nogometa, doseči višino zagrebških in graških klubov ter ukačati trenotek, ko mu podležejo. V soboto in nedeljo bosta vodilna ljubljanska kluba imela priliko, da polkusita to srečo.

— Gradec: Sturm-Amateure 8:1 (6:0). Lahkotletičen boj med Dunaem in Gradcem, je končal z zmago Dunačevov v razmerju 48:5 : 40:5 točkam.

— Drugorzredne tekme na Dunaju. Germania: Cricketer 1:1. Rennweg: Bewag XX. 2:1. Ostmark: Strassenbahn 2:1. Sturm 14: Red Star 2:2. Gersthof: Sturm 07:1:1.

Društvene vesti.

— Splošnega ženskega društva seja, v sredo, 20. tm. ob 6. zvečer.

— Poslojčanje se sestanejo v sredo zvečer na vrtu restavracije »Zvezdec«.

— Narodna založba v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 5. julija ob 18. popoldne v uredniških prostorih Slov. Naroda. Dnevni red: 1.) Nagovor predsednika. 2.) Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 3.) Poročilo tajnika. 4.) Poročilo blagajnika. 5.) Poročilo preglednikov računov. 6.) Sklepanje o uporabi čistega dobitka. 7.) Volitev predsednika in 4 članov odbora. 8.) Volitev dveh pregledovalcev računov. 9.) Slučajnosti.

— Deželna zadruga brivcev lasničarjev itd. za ljubli, oblast je na včerajšnjem obč. zboru v mestni posvetovalnici izvolila za svojega načelnika gosp. Franjo Zajca, brivca v Ljubljani.

— Kolo jugoslovenskih sester ima v četrtek dne 21. junija ob petih popoldne društveni sobi važno, redno odborovo sejo. Ker so na dnevnem redu nujne zadeve, zato je udeležba obdorne dolžnost!

— Kresni večer v restavraciji in kavarni »Zvezdec« priredi telesno kulturno društvo »Athena« v soboto 23. tm. z zabavnim sporedom. Obsežno zasnovani načrti društvenega dela zahtevajo neprestano novih sredstev in prepričani smo, da nam izkaže naše občinstvo tudi to pot svojo naklonenost. Oglejte si enkrat društveno igrišče v Tirolju, ki postaja z vsakim dnem priljubljenejši našim mladim. Od zgodnje jutranje do pozne večerne ure se menjavajo slike. Zdal napolniljo prostor sportniki, potem učiteljice s svojimi razredi in zopet nedorasli otroci v spremstvu staršev ali služkinj, v popoldanskem času učeča mladina ali odseki ljubljanskih ženskih sportnih organizacij. Vzdrževanje vezbaljšča, nabava orodja zahteva danes denarja. Prostor sam naj pa ostane dostopen mladini vseh slojev proti malenkostni odškodnini. Le tako bo prodrla zdrava ideja, da odvrnemo mladino z ulice in jo odvodimo pohajkovanja, če ji nudimo vse ugodnosti in v najboljše obliki. Dajmo ji odpočitek na zraku, v primerni družbi in zdravi igri, ki krepi telo in bistri duh. Društvo zbira nadalje sredstva za modern higieničen ortopedičen zavod, ki je nujno potreben našemu mestu. Pozdravite dobro misel in našo voljo za koristno delo s tem da posetite prireditelje, čim najhitveje. Vstop prost.

Dopisi.

— Iz Novega mesta nam pišejo z dne 17. tm.: Včeraj je bila tu konferenca učiteljskega novomeškega okraja. Učiteljsvo si je napravilo po konferenci obedi v »Narodnem domu« v lastni režiiji. Ob 8. zvečer pa je priredilo »zabaven večer« s petjem in igro v petih delanjih »Gospa z morja«, spisal Henrik Ibsen, iz norveške poslovenil Vojoslav Mole. Dvorana je bila polna odličnega občinstva. Pod vodstvom spretnega in temperamentnega pevovodje, ukrajnega šol. nadzornika J. Grada so se izvajale te točke: Gašparič: Kosa, Fr. S. Vilhar: Zoroka, moška zbor. Solospev, izvajala gđ. Kraigerjeva ob spremljevanju na klavirju. Nadalje mešana zbori: Karlo Adamič: Pri zibel, R. Taoki: O bosilje, Karlo Adamič: Noč je, tih noč... Zanimat utegne, da je Karlo Adamič sorodnik Emila Adamiča. Bil je organizator v Selcih na Gorenjskem, kasneje v Senju na Hrvatskem, a sedaj je uslužben kot mestni kapelnik v Koprivnici na Hrvatskem. Vse pevske točke so se izvršile dobro. V Ibsenovi dolgi igri pa smo občudovali spretnost igralcev, posebno gospoda Pirnata in ge. Sušnikove, ki sta imela glavni vloži. Tako je učiteljsko novomeškega okraja dokazalo, da uvažuje navodilo našega Gregorčiča: Ne samó, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan. Dokazalo pa je tudi, da umeva družiti »utlle dulce«.

— Iz Preserja pri Borovnici nam pišejo: Naša prilazna vas je dobila novo lično poslopje namesto stare, razpadajoče kmetijske hiše. To poslopje si je postavil s mnogimi žrtvami tukajšnji Sokol. Slovensna otvoritev se vrši v nedeljo popoldne 1. julija. Vas Preserje leži ob robu barja na vzhodju Krima in ima lepo okolič. Na vrh Krima (1107 m) je tri ure hoda po dobro markirani poti. Krasen razgled čez ljubli. Barle do Grinjavcev, Karavank in Polhogralskih Dolomitov nudí vršič Liseč, ki se dviguje nad gorsko vasico Planinico. Tu v bližini je kraška špilja — Ledena Jama — nekaj divje romantične, nekaj groznega. Ob vsaj Jezero je mično jezero, ki ga okrožajo pisani travniki in temni gozdovi. Pri Podpeki so veliki kamnolomi. Tja so se v prejšnjih časih kaj radi vozili s čolni ljubljanski meščani. Pod Preserjem nastane ob deževju še drugo večje jezero, ki pa kmalu poplavi v kraškem svetu. Lep in hvalen izlet imajo izletniki tudi v Pekel pri Borovnici, kjer je gorska soteska s krasnimi slapovi. Povrh teh izletov čaka ta dan naše goste še vrtna veselica združena s srečolovom, sokol. godbo, plesom in veselimi zabavami. Za izbornjo plačilo in okusne prigrizke bo skrbelo sokolsko društvo. Kdor namerava ta dan izleteti v prsto naravo, se navziti svežega zraka in se pošteno zabavati, bo gotovo šel v Preserje. Zeleniške zveze so kaj primerne na obe strani tako za prihod kakor za povratek za izlete in veselice.

— Iz Stične nam pišejo: Igra »Srečolova«, ki se je dne 10. t. m. vprizorila v tukajšnji društveni bralnici v prilog »Jugoslav. Matice«, je prinesla 3000 K. Znesek se izročil odboru »Jugoslov. Matice« v znane svrhe. — Dne 15. t. m. smo tukaj pokopali g. Ivana Jevnikarja-Gričarja, posestnika v Cernelem, ki je umrl za jetiko v 32 letu starosti. Pred enim letom smo tukaj pokopali za enako boleznijo njegove 29letnega brata in svojca tudi ženo in otroka poslednjega, ki sta tudi podlegla — jetiki. — Ker tukaj največ odstotkov prebivalcev umrje za jetiko, bi bilo umestno, da se naj med narod razširi g. dr. Pečnikova knjiga o jetiki. — Dne 16. t. m. je naša šolska mladina pod vodstvom učiteljskega napravila izlet na Kopenje. Zjutraj so se odpeljali s vlakom do Grosuplje in od tam so pa šli peš na Kopenje, od koder so se vrnili zvečer. Taki in enaki šolski izleti so zelo koristni: krepijo zdravje, širijo zemljepisno obzorje in zgodovinsko znanost. Obnemem se taki izleti lahko porabijo v višjih razredih kot snov za vpisne naloge in vaje.

Borzna poročila.

— Zagreb, 19. junija. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 15.80, 15.95, Pariz, 5.35, 5.45, London 404.—, 408.—, Berlin 0.05, 0.06, Dunaj 0.1245, 0.1255, Praga 2.65, 2.67, Trst 3.97, 4.025, Newyork 87.50, 88.50, Budimpešta 0.87, 0.92. — Valute: dolar —, 86.50.

— Curih, 19. junija. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.20, Berlin 0.0035, Amsterdam 218.60, Newyork 5.5675, London 25.73, Pariz 35.30, Milan 25.13, Praga 16.71, Budimpešta 0.07, Bukarešta 2.70, Varšava 0.004, Dunaj 0.00785, avstr. žig. krone 0.00785, Solija 7.25.

— Curih, 18. junija. (Dir.) Beograd 6.05, Berlin 0.0036, Praga 16.701, Milan 25.299, Pariz 34.349, London 25.701, Newyork 5.5675.

— Trst, 18. junija. Beograd 24.90, Berlin 0.016, Praga 65.50, Curih 136.75, London 101.50, Newyork 21.85, Pariz 392.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Enodružinska hiša

z vrtom in takoj prostim stanovanjem SE PRODA TAKOJ ZA VSAKO CENO. — Marjek, Rožna dolina 106. 6343

Išče se DRUŽABNIK

se primernim kapitalom v se dobro vpeljano trgovino v prostornem mestu na Štajerskem. — Ponudbe na upravo »Slov. Narodca« pod »Sigurna bodočnost« 6287a

Razložbeno okno

(Rollbalcon), primerno tudi za vrata STARA ZAREZNA CEMENTNA OPEKA — NA PRODAJ pri V. JELOČNIK, Rožna dolina. 6313

Britvice,

še rabljene (Gillete, Mera itd.) SE SPREJEMAJO V ELEKTRIČNO BRUSENJE v drogeriji »Adria«, Ljubljana, Štefenburgova ulica 5. — Zunanja naročila hitro in točno! 6283

Kupim delnice

TRBOVLJSKE FREMOGOŠKE KOPNE DRUŽBE. — Takojšnje ponudbe je poslati na naslov: Ciril Lendovšek, tajnik okraj. hranilnice, škofje Loka. 6280

Stanovanje,

na periferiji mesta, obstoječe iz ene sobe, kuhinje in pritlik v novi hiši, SE ODDA ONE. MU, KI BI POSODIL 150.000 DINARJEV. — Naslov pove uprava »Slov. Narodca«. 6336

Otroški voziček

(Brenabor), eleganten, z niklja-
sto podstavo, skoro nov, SE
PRODA. — Ogleda se v trgov-
vini Barborič, Mestni trg št. 7.
6365 »Slovenskega Naroda« 6348

Prazno svetlo sobo

po možnosti s posebnim vho-
dom IŠČEM ZA TAKOJ ali s
1. julijem. — Ponudbe pod
»Samostojna/6348« na upravo
»Slovenskega Naroda« 6348

Nova trgovska oprava

JE POD ZELO UGODNIMI
POGOJI NAPRODAJ. — An-
drej Fance, Gradac 12. 6291

Krojaški šivalni stroj,

v najboljšem stanu, PO ZELO
UGODNI CENI NA PRO-
DAJ. — Naslov pove uprava
»Slov. Naroda« 6331

Dve mehlovanj sobi

SE ODDASTE s 1. julijem
trem gospodom ali trem gospo-
dičnam. — Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda« 6367

Trgovski delavec,

priden in pošten, neomadeževa-
ne preteklosti, SE SPREJME V
STALNO SLUŽBO. — Vstop
tako. — Naslov pove uprava
»Slov. Naroda« 6312

SPREJMEM čedno in snažno
kuharico kot kompanjono
ZA LJUDSKO KUHINJO. —
Potreben kapital samo 10.000
dinarjev. — Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda« 6358

DOBRO OHRANJEN**VOZIČEK se prodaja.**

Naslov pove uprava »Slov.
Naroda« 6316

Gimn. abiturijent,

pomožni učitelj, ISČE ZA JU-
LIJ IN AVGUST PRIMERNE
SLUŽBE. — Ponudbe na upra-
vo »Slov. Naroda« pod »Gimn.
abiturijent/6327«.

Kontoristinja

z večletno prakso, večja vseh
pisarniških del, nastavljen pri
večjem podjetju, ZELI PRE-
MENITI SLUŽBO. — Ponud-
be na upravo »Slov. Naroda«
pod »Točna/6360«.

Kot sostanovalec

SE SPREJME NA HRA-
NO IN STANOVANJE
SOLIDEN GOSPOD. —
Poziv se: Hirska ulica 19/II.
levo. 6362

Kumno, janež,

RDEČO DETELO, SEMEN-
SKO AJDO, LIPOVO CVET-
JE, SUHE GOBE itd. plačajo
najbolje — SEVER & KOMP.
Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.
6275

Rabljene jutaste vreče

(85 kg vsebu-
joče) kupi in
dobro plača gostilna Po-
dobnik, Novi Vodmat 145.
6341

Ženitna ponudba.

Vdovec z enim otrokom, 30
let star, se želi poročiti. Vdovec
z nekaj premoženja niso izklju-
čene. — Ponudbe s sliko na
upravo »Slov. Naroda« pod
»Tajnost častna stvar/6332«.

Rabljene britvice

gillette, Mem itd. se sprejemajo
v električno brušenje v drogeriji
I. C. KOTAR, Ljubljana, Wolfova
ulica 3. Zunanja naročila se iz-
vršijo hitro in točno. 6113

Čevljarji pozor!

PRODA SE ČEVLJARSKI
STROJ (cilinder), jako do-
bro ohranjen za 1750 Din.
— Vpraša se: Spodnja Šiška,
Celovška cesta 82 (pri Josipu
Prešernu). 6351

Vila na Bledu

s petimi sobami in pritliklinami,
popolnoma opremljena, s čolnom
vred. SE PRODA. — Več se izve
vsak delavnik od 1. do 2. ure v
Ljubljani, Aškerčeva cesta 15 (od-
hod iz podaljšane Bleiweisove c.)

LES,

mehak, rezan in tesan vseh
mer (hrastovino in bukovi-
no), DRVA n OGLJE KU-
PIM. — Ponudbe z zadnjo
ceno pod »Persoglio/6340«
na upravo »Sl. Nar.« 6340

Kupimo

do 100 vagonov, tudi posameznih,
črečnjeve, javorjeve, orehove, bu-
kove in hrastove

deske (plohe)

zamane ali nečamane za takojšnje
in poznejšo dobavo, plača se ta-
koj pri odjema. Ponudbe s na-
vedbo dimenzije, količine in cene
franko vagon na upravo Sloven.
Naroda pod »Takojšnje plačilo
6246«.

Kupim PLANTO,

dobro ohranjeno, za veliki
špediterski voz. — Gostil-
na Podobnik, Novi Vodmat
št. 145. 6342

Otroški vozički

več vrst, DVOKOLESA raznih
modelov, najnovejši MOTOR-
CKI amerik. tipa »Evanse«. —
Velika zaloga PNEUMATIKE
in delov PO NAJNIZJI CENI.
Sprejemajo se tudi vsa popra-
vila, emajljanje in ponikljanje.
»TRIBUNA«, F. B. L., tovarna
dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Karlovaška cesta 4.
4682

Išče se stanovanje

V LJUBLJANI, v stari ali
novi hiši (vili), ol. stoječe iz
2 do 3 sob s pritliklinami
ZA TAKOJ ali POZNEJE.
— Najemnina postranska
stvar; plača se tudi za eno
leto naprej. — Ponudbe pod
»Stanovanje« na anončni zavod
Drago Beseljak, Sodna ulica 5.
Ljubljana. 6353

Lepa mehlovana soba

SE ODDA s 1. julijem mirne
mu gospodu. — Naslov pove
uprava »Slov. Naroda« 6346

Sostanovalec

SE SPREJME (100 korakov
od glavne pošte). — Naslov
pove uprava »Slov. Nar.«

KUPIM dobro ohranjen

štedilnik.
Ponudbe na: A. Preskar,
Dunajska cesta št. 5. 6368

Voz na dve kolesi

(ciza) ter štiriideln ZELEZNA
VRATA NAPRODAJ. Naslov
pove uprava »Sl. Nar.« 6355

Lesni strokovnjak

iz Trsta, z dolgoletno prakso in
s trgovsko predizobrazbo, po-
polnoma veče tudi italijanskega
ter deloma francoskega jezika.
ISČE odgovarjajoče MESTO
PRI VEČJEM PODJETJU ali
ZAGI V JUGOSLAVIJI. —
Ponudbe pod »Lesni strokov-
njak« na: Aloma Company,
anončna družba, Ljubljana,
Kongresni trg št. 3. 6323

Kupujem KUMNO

V VSAKI MNOŽINI. Ponudbe
z vzorci in najnižjo ceno na
LJUDEVIT SIRC, KRANJ.
6347

Zidna opeka,

normalno in močno žgana, pri-
znano najboljša kakovost, SE
NUDI VSAKO MNOŽINO
PO DNEVNI CENI.
R. SMIELOVSKI, arhitekt
in mestni stavbnik, posestnik
opekarne na Viču, Rimska
cesta št. 2. 4150

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega predragga

Jerneja Keber

se srčno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijate-
ljem za darovane vence, zlasti godbi in pevsem Ju-
goslov. železn., Sokolu Moste, Združenim pevskim
društvom iz most in Trnovo za gniljivo petje in vsem,
ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Rodbini Keber in Šusteršič.

Radi likvidacije

prodaja spedijska in skladišna družba d. d. Orient
v Mariboru svoje premočeno in nepremočeno premoženje.

Nepremičnine: v Mariboru, Meljska cesta 12, dvo-
nadstropna najemninska hiša z obširnimi novozidanimi
pisarniškiimi prostori v posebni enonadstropni novi
zgradbi, z obširnimi novimi, suhimi skladišči, z velikim
hlevom in senikom, avtogarazo in posebnim stanova-
njem za čuvaja, veliko dvorišče. — Posebno ugodno za
trgovino en gros ali industrijsko podjetje.

Premičnine: popolna moderna pisarniška oprema
za 6 sob z usnjato klusko garnituro; 3 pisalni stroji,
1 tritonski tovorni auto »Praga« z dvotonskim priklop-
nim vozom; 1 tovorni auto »Fiat« (1 1/2 tone), 3 plat-
ski vozovi. — Prodajo se vsi predmeti skupaj ali tudi
posebej. Ogled vsak dan v Mariboru, Meljska cesta 12,
ponudbe na isti naslov. 6361

Oglas**dražbe hrastovih debel.**

Temeljem dozvole ministrstva šuma i rudnika Beograd,
od 26. avgusta 1922 br. 16709/22 prodaja graščak Josip
pl. Kiepač iz Križevca dne 6. avgusta 1923 ob 11.
dopolodne potom javne pismene dražbe 7324 kom. hra-
stovih debel z vsebino 16720m³, katero blago se nahaja
v gozdih: Perivoj, Cerine, Osredok, Seta, Fumetek in
Globočec, okraja Križevci, upravne občine Raven za
izključno ceno Dinarjev 4.000.000. — Vsi gozdovi leže
odnosno gravitirajo na cesto Križevci — Zaistovec.

Pismene ponudbe obložene z 10 % varščino izključne
cene, naj se izročijo dne 6. avgusta 1923 do 11. dopol-
odne v pisarno uprave lastništva. Natančnejša dra-
bene pogoje lahko zainteresirani pogledajo vsak dan v
imenovani pisarni, kjer dobe tudi približna navodila.

V globoki žalosti naznanjamo vsem
prijateljem in znanecm pretužno vest, da je
naš iskreno ljubljani sin, brat, stric, svak,
gospod

Jakob Sever

po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili
svete vere, včeraj bogu vdan preminul.

Pogreb blagega pokojnika se vrši 20.
t. m. ob štirih popoldne iz deželne bolnice.

V Ljubljani, 19. junija 1923.

Žalujoči ostali.

Brez posebn. obvestila

Vsemogočni je v svoji neskončni previdnosti
poklical k Sebi našo ljubo hčerko, vnukinjo, sestrico
in nečakinjo

Pavle Remše

v sedmem letu starosti, po kratki mučni bolezni, pri-
pravljeno na pot v večnost.

Pogreb se je vršil v soboto, 16. junija 1923 v
Gornjem gradu.

Zahvaljujemo se

najiskrenejše vsem, ki so nam v težki uri stali ob strani
in nam lajšali gorje

Posebno zahvalo smo dolžni preč. duhovščini
iz Mozirja, Mar. Nazareta in Gornjega grada za zadnje
spremistvo, preč. g. kateheto za tolažilne obiske, veleč.
g. dr. Gorčičarju za vse prizadevanje v bolezni, p. n.
Šolskemu vodstvu in šolarjem v Mozirju in Mar. Na-
zaretu za spremstvo in ganljivo poslovilno petje, vsem
darovalcem krasnega cvetja in spremljevalcem na
zadnji poti, sploh vsem, ki se jim ne moremo osebno
zahvaliti, bodi Bog vsem plačnik!

Mozirje, dne 18. junija 1923.

Žalujoči ...

Uradništvo Jadranske zavarovalne družbe
v Ljubljani naznanja tužno vest, da je njega visoko-
cenjeni, dobri šef in vzorni raynatelj, gospod

Josip Perdan

veletrgovec, svetnik trgovske zbornice l. t. d.

dne 15. t. m. na Dunaju po dolgi mučni bolezni preminul.

Z blagim pokojnikom je izgubilo uradništvo zavoda
nesebičnega in skrbnega zaščitnika, kateremu ohranimo
trajen in časten spomin.

Ljubljana, dne 18. junija 1923.

Uradništvo Jadranske zavarovalne družbe,
Generalni zastop v Ljubljani.

Družba „Sladkor“ v Ljubljani javlja s tem
žalostno vest, da je njen prezasluzni družabnik, gospod

Josip Perdan

veletrgovec, svetnik trgovske zbornice l. t. d.

dne 15. t. m. ob 21. uri zvečer na Dunaju po dolgi in
mučni bolezni preminul.

Truplo pokojnega se prepelje v Ljubljano.

V pokojniku je izgubila naša družba požrtvoval-
nega in zvestega sodelovalca, kateremu ohranimo časten
in trajen spomin.

V LJUBLJANI, 19. junija 1923.

**Več dobrih
pleskarskih pomočnikov
sprejme proti dobri plači**
JOSIP JUB, LJUBLJANA, Rimska cesta 16

LEPO POSESTVO

v Celovcu (Klagenfurt), sastoječe iz ene vile, tovarnega poslopja, gospodarskega poslopja, z velikim dvoriščem in vrtno prodajalnice se po ceni iz obiteljskih razlogov. Poblizje obavljati pri V. KUCERA, Zagreb, Illica 21.

Pozor!

Slanina!

Pozor trgovci, potrebaške zadruge, delavski konsumi, gozdna industrija, uprave rudnikov in hotelirji!

Nudim stalno s skladišča iz prve roke, po najnižjih dnevnih cenah prvovrstno blago!

belo debelo slanino, povojeno slanino, papric. slanino. la sladko rožnato papriko, polsladko in guljažno papriko. Blago razpošiljam po železnici v zabojih. Denar ob naročilu ali po povzetju. Točna odprava. Za ceno se obrniti na: **Gj. P. Predanović, Import, ekspotr paprike, Novi Sad (Vojvodina).** Brzjaviti: **Predanović.**

Objava.

Cast nam je obvestiti slavno občinstvo, da smo urečili v naši tvornici poseben oddelek za

lesorezbarstvo in strugarstvo.

Proizvajamo vse vrste tipk za zvonove, podložne deščice, držala za vsako industrijo in vse lasnirane predmete za mizarje in industrije, lesene svetilke, stružene in rezljane. — Opremljeni smo z najmodernejšimi stroji ter smo v stanju vsako naročbo brzo in kulantno opraviti.

Priporočamo naše bogato skladišče električnih lestenecv, nočnih svetilk in vse ostale elektrotehnične potrebščine. — Lastni proizvod električnih baterij in žepnih svetilk.

Ivan Paspal sinovi - Zagreb

Poslovnica: Bogovičeva ulica 9. Interurban

telefon 8-99.

Tvornica: Gundulićeva ul. 41. Tel. 7-25.

V palači

Ljubljanske kreditne banke

se na razpolago:

nekateri trgovski poslovni prostori (pisarne) za zastopstva ali večja podjetja.

Dalje se odda velika svetla dvorana s postranskimi prostori, prikladna za risalnico ali večji atelje.

Reflektanti naj se oglase pri upravi Ljubljanske kreditne banke v novi palači, I. nadstropje.

Elektrotehnično podjetje **Leop. Tratnik** Elektrotehnično podjetje

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

Gradnja kompletnih elektrarn, daljnovodov.

Instalacije, strelvodne naprave. Zaloge motorjev, instalacijskega materiala in žarnic.

Lastna izdelava raznih lestenecv, svetilk, svečnikov i. t. d. za privatno in cerkveno porabo.

Kovintiskalnica in galvanizacija, zlatenje v ognju.

Zahtevajte proračune!

Suhe gobe, zdravilna zelišča

kupuje po dnevnih cenah

V. H. ROHRMANN, LJUBLJANA,

Sv. Petra nasip 27, (za vodo.).

Združene opekarne d. d. Ljubljana

nudijo v poljubnih množinah

zarezane strešnike

model „A“ in model „D“ (utorni crep), najpriprostejše, najtrpežnejše in najcenejše kritje streh sedanosti, dalje

zidno opeko.

Na željo pošljemo popis in ponudbe. — Spretni zastopniki se sprejmejo.

Bijeli lim

Pocinčani lim

Crni lim

Kositar (Zinn)

Asbestne ploče

Textilno transmisiono remenje

Svakovrstni tehn. materijal

Samo na veliko

SAVEZ BRITANSKIH INDUSTRIJALACA

Associated British Manufacturers (N. E.) LTD., London.

Podružnica: **ZAGREB, Prodoljena Matkova ul. 46. (Sajmište.)**

Jadranska zavarovalna družba, generalno zastopstvo v Ljubljani, Pod Trančo 2. javlja pretresljivo vest, da je njen odlični reprezentant za Slovenijo in ravnatelj, gospod

Josip Perdan

voletrežec in posestnik, svetnik trgovske in obrtne zbornice itd.

v petek, dne 15. t. m. na Dunaju po dolgi, mukapolni bolezni preminul. Naš zavod, kojemu je pokojnik skozi dolgo vrsto let posvečal svojo neumorno delavnost, svoje obsežno strokovno znanje in vsestranske sposobnosti z največ o nesebičnostjo, utrpi z njegovo prerano smrtjo nenadomestljivo izgubo. Ohranimo ga v trajnem hvaležnem spominu.

Zemeljski ostanki blagega pokojnika se prepeljejo v Ljubljano, kjer jih polože k večnemu počitku v rodbinsko grobnico pri Sv. Križu. Dan pogreba se objavi pravočasno.

V LJUBLJANI, dne 18. junija 1923.